

à la bárdos

XIX. ÉVFOLYAM, 2007. PÜNKÖSDI SZÁM

A TATABÁNYAI BÁRDOS LÁSZLÓ GIMNÁZIUM ÉLMÉNYMAGAZINJA. MEGJELENIK ÉVENTE ÖTSZÖR

„Én is jártam a bölcsészkarra. Jó volt. Volt, amikor nem volt jó, de az is jó volt, mert akkor volt, mikor a bölcsészkarra jártam.” (A földrajzszertár faláról)

Ők is jártak a Bárdosba...

7:48 Egy borús szombati napon álmos képű diák battyog fel a másodikra. Enyhe lelkiismeret-furdalás gyötri, már látja maga előtt az ofő vádoló tekintetét, de különösebben nem izgatja magát, az ólmos fáradtság kerekedik felül. Az aulát és a lépcsőket szorgos kislányok díszítik, kerülgetni kell az orgonakupacokat. „Ó, ti még hányszor fogjátok ezt csinálni!” Belép a terembe. Igen, nekik már termet kell díszíteniük. Töméntelen virág a földön, az osztálytársak a padon ülnek, lóbálják a lábukat.

– Hol az ofő? – kérdi.

– Késik – felelik vigyorogva. Csak páran állnak neki a munkának, a többiek mesélnek, és élvezik a hajnali semmittevést.

8:02 Befut az ofő. Szegény nem ússza meg azt, hogy szóvá ne tegyék neki, késett egy fél órá, míg ők bezzeg itt voltak időben. Persze, azért nem jött, mert a virágokkal vesződött, de a késésének történelmi jelentőségén ez nem változtat. Nagy nehezen nekiállnak. Ez a terem semmi ahhoz



Bárdos-ballagás a díszítők szemszögéből

Megázunk vagy leégünk?

FOTÓ: NAGY TAMÁS

képezt, hogy azelőtt mindig egész folyosókat kellett feldíszíteni. Vagy mégsem. Mert itt mégis nagyobb a felelősség. Illene kitenni magukért. A ballagóknak sokat jelenthet. Meg azért jó lenne, ha jövőre az övük is szép lenne. De ez sem olyan

egyszerű: – Vagyunk, ugye, harmincketten. Öten vagy hatan hiányoztak egész héten, és tizenegyen hoztak meghívót, hogy máshova kell menniük. Aztán van, aki szerepel a műsorban – magyarázza az ofő. Lényegében a fele osztály sincs itt. Mindegy,

Mjuzik

A Szakszervezeti Ifjúsági Szövetség május elseje alkalmából kulturális rendezvényt szervezett a budapesti Gödör Klubban. Céljuk az volt, hogy a fiatalok jobban megismerjék a munkásmozgalmakat. Felettébb izgalmas lehetett ez a kétségkívül aktuális téma is, de a legjobb mindenestre az ingyenes koncertsorozat volt, amin a Colorstar és a Zanzibár mellett fellépett a Hiperkarma, a rock-alternatív berkekben manapság nagy népszerűségnek örvendő zenekar.

„A véremlen érzem ezt a lüktetést, amit ma este érezni kell”

Felkerekedtünk hát kicsiny városunkból április harmincadikán, épp egy nappal a vasutat igénybevevők apokalipszise előtt, és elvonatoztunk Pestre. Nem voltunk biztosak benne, merre kellene továbbmennünk, ezért a metróaluljáróban üldözöbe vettünk két Hiperkarma-gyanús fiatal. Egy koaliter, raszta hajú srác volt a barátnőjével. Úgy gondoltuk, a koncertre szalomoznak olyan bámulatos pesti rutinnal az emberek között. A

mozgólépcsőn szaladni kezdtek, emiatt a nyomukat veszítettük, de végül lent megtaláltuk őket. Kiderült, hogy semmi közük a gödrös mulatsághoz, nekünk meg eléggé át kellene állnunk az ellenkező oldali metróhoz, de mellesleg ők is szeretik a Hiperkarmát, és ráadásul követték őket, meg még ingyenes is a koncert, ennyi minden nem lehet pusztán a véletlen összjátéka, hanem bizonyosan égi jel. Így történt, hogy együtt indultunk el, ők elől, mi szorosan mögöttük. Megérkezve leleső állal nyugtáztuk, hogy a kint ácsorgó embertömegnek még három Gödör sem lenne elég, de hát ez az átka az ingyenes koncerteknek. A raszta nem esett kétségbe, elindult a sor eleje felé, mi tehát követtük őt, már úgysis megszoktuk, az öldöklő tekintetek keresztüzen át, törhetetlenül. A bejáratnál elhitette egy lánnyal, hogy ő a húga expasija, a Dani. Beszélgettünk, nevetgeltünk, és mire fény derült a turpisságra, már acélosan őriztük helyeinket az elsők között.

Hamarosan kijött egy bácsi, és hevesen gesztikulálva elmagyarázta, hogy sajnos teltház van, megértésüket köszönjük, kérem, fájadjanak ide és ide, ahol ugyanolyan élvezhető minőségben nézhetik végig a koncertet... kivetítőn. Kollektív elsápadás. Egy nő kilátástalanságában megpróbált észrevétlenül besurranni, de az örök elkapták. A nő még jobban megrémült, rúgkapálni kezdett,



FORRÁS: INTERNET

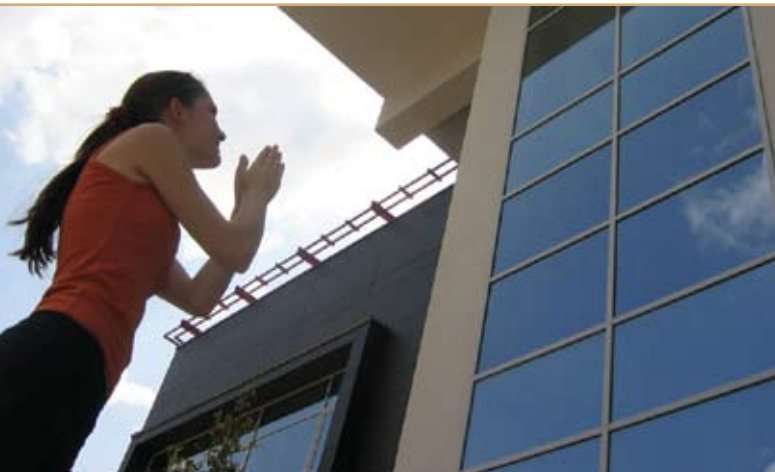
karmolt, harapott, sirt, fenyegetőzött, pofont érdemelt volna vagy pohár hideg vizet az arcába, de ehelyett megértő hangon nyugtatgatták, majd végül be is engedték, köszönhetően valami mesének a bennrekedt kislányról, meg a lakáskulcsáról. Bambán bámultam az esetet, és egészen elenyésző empátiát kezdtem táplálni a biztonságiak iránt, olyasfélélt, amit az ember a BKV-ellenőrök iránt is érez néha. Türelemesen húzigálták vissza a tolvábi besurranni vágyó próbálkozókat, egészen addig, amíg ki nem jött pár ember, mert akkor ugyanannyi be is mehetett. Ilyenkor brutális kegyetlenséggel kezdte egymást taszigálni a nép, és arra gondoltam, milyen elismerés ez a zenésznek, akinek a koncertjéért ilyen vérreemenő csatát vívnak. A természetes szelekción végül kiszűrte a

„Egy mosolyba bujva meg most is az arcodra fagynekk...”

„És most már tudom, hogy hová megyek”

MI PLÁZÁNK, ki ez áldott napon eszméből anyaggá lettél, szenteltessék meg minden boltod és gyorséttermed; jöjjön el a Te plasztikus országod, mozgólépcsőid mű-

aki a legféltettebb minden emberi és természeti építmény között. Felkelsz reggel, de már tudod, hogy azért mosol fogat álmos mozdulatokkal, azért veszed fel a csini kis rucit,



FOTÓ: KRAMARICS ANNA

ködjének örökkön-örökké, miképpen a földszinten, úgy a többi emeleten is! Mindennapi új körömlakkunkat és fülbevalónkat add meg nekünk ma is, és bocsásd meg a vétkeinket, hogy néha félrelökjük a sorban előttünk állót, aki meg akarja venni az utolsó Hello Kitty-s kulcstartót; miképpen mi is megbocsájtunk a minket félrelökőknek! És ne vígy minket a kísértésbe, ne engedd, hogy a pénzünket holmi kis butikban költsük el; de szabadíts meg a műkörmököt letörő gonosztól! Amen.

El sem hiszed, hogy ma van. Ma van Az a nap, melyen... még kimondani sem mered a nevet, nehogy valami szerencsétlenséget hozz Rá,

À LA BÁRDOS 🍷 A Bárdos László Gimnázium élménymagazinja. Megjelenik ötször egy tanévben. XIX. évf., 2007. pünkösdi szám. Szerkesztők: Kincses Brigitta, Kis Gábor, Kramarics Anna, Monostori Andrea, Szűcs Ágnes. Munkatársak: Knitzky Nóra, Csonka Nikolett. Felelős szerkesztő: Nagy Tamás. Olvasószerkesztő: Dobrova Zita, Sipos Etelka. Felelős kiadó: Sándor János igazgató. A lap címe: Bárdos László Gimnázium. 2800 Tata-bánya, Gál István-ltp. 701. Telefon: 34/311-749 E-mail: alabardos@blg.sulinet.hu, nohab008@gmail.com Ismételtelen felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy a korrekttájékoztatás érdekében a cikkeknek akkor is publicitást biztosítunk, ha tartalmukkal a szerkesztőség nem azonosul.

azért libegsz be súlytalan sarkaidon az iskola kapuján, és azért is tipegsz azon ki, hogy délután Hozzá mehezz. Mikor valaki azt mondja, hogy bűdös van a vécében, te kikéred magadnak, hogy ilyen illetlen legyen.

És elérkezik az a perc, amikor kilépsz az ajtón otthon, a ház előtt már várnak a haverok a zsírmecével, arcukon izgatott félmosoly kajakra. Most nem neked szól, de nem is bánod. És ahogy egyre közeledtek Hozzá, mindenki tudja, hogy ezek a pillanatok istenfélő csendet követelnek; olyat, amiben benne érődik az áhitat, bámulat, de akár még az életáldozat is.

Tudod, hogy Ő mindenkit befogad, ajtaja megnyílik mindenki előtt, ahogy előtted is. És ott állsz a mennyei tisztaság és fény földi megnyilvánulása előtt, a tolóajtók mintha csak suttognak: „Térj meg, te eltévedt rózsaszín lélek!"; és amint belépsz, meghallod annak az óriás, rikító szívnek a dobogását, ami benne van minden boltban: mind a háromezer négyzetméter Media Marktban, a mekiben, a New Yorkerben – egyszóval az egész világban.

Járod végig az üzleteket, önkívület szerű kábulatban; már a haverokat sem látod, csak a cipőket, ruhákat, hamburgereket – és hálát adsz a Nagy Tervezőnek, hogy mióta nálunk is van pláza, minden nap boldog nap, mert minden nap Az a nap.

MONOSTORI ANDREA

Előrehozott érettségi vizsgák

Előrehozott érettségi vizsgát a kétszintű érettségi rendszerének bevezetése óta tehetnek a diákok. Két éve először kiemelkedően sokan éltek ezzel a lehetőséggel: tavasszal és ősszel összesen 227-en érettségiztek előrehozottan. De ez az adat csalóka, igazából szinte csak azoknak a számát mutatja, akik a nyelvvizsgáért automatikusan megkapták az emelt szintű érettségi ötöst, a 9 földrajzból érettségiző tanulót kivéve nekik még csak be sem kellett jönniük, bizottság sem ült össze, pusztá formáság volt az egész.

2005 végén a nyelvvizsgáért járó kedvezmény megszűnt. Ezután ha emelt szinten legalább 60%-ot elérünk, középfokú, ha 80%-nál többet, felsőfokú nyelvvizsgát kapunk. Tehát az előrehozott érettségit tevők száma is töredékére csökkent. Tavaly 18-an döntöttek úgy, hogy földrajzból vizsgáznak, idén 11-en, emellett ketten angolból és új színfoltként három drámából érettségiznek.

Az előrehozott érettségi mellett jellemzően tizenegyedikes diákok döntenek, hiszen azok élhetnek ezzel a lehetőséggel, akik már nem tanulják többet az adott tantárgyat, vagy osztályozóvizsgát tesznek. A legnépszerűbb természetesen a tizedikig tanult földrajz: a tapasztalatok azt



FOTÓ: CSIZSEK ÁDÁM

mutatják, hogy a tizenegyedikben tartott előkészítő órák segítségével a gimnazisták könnyedén leteszik a vizsgát. Eddig négyesnél rosszabb osztályzat nem született. Mivel ez egy remek lehetőség arra, hogy a diákok „letudják” az ötödik, szabadon választható tantárgyat, nem akarnak ebben az irányban továbbtanulni, tehát a középszintet választják. Eddig egy példa volt csak emelt szintű előrehozott érettségire.

A kép egyértelműen pozitív, a tanulók komolyan veszik a tanulást – jóval könnyebb dolguk van, hiszen csak egy tárgyra kell koncentrálni –, jó jegyek születnek. Mégis óvatosságra intenek mindenkit: ha a jegy nem megfelelő, a rendes érettségi vizsga évében nem lehet újra megpróbálni, legfeljebb szintemelővel lehet javítani az eredményen. A vizsgát csak azok ismételtetik meg, akik elégtelent kaptak, vagy már befejezték középiskolai tanulmányaikat. •

Miért szeretjük a Vértes Volánt?

Az előző számban már olvashattuk, hogy a menzai ebéd a diák napjának egyik fénypontja. Most a hazajutás busszal történő megvalósítására és ennek körülményeire szeretnénk kitérni.

Ha végeztünk az ebéddel, összekapokunk és hasonlóképp „hullafáradt” osztálytársainkkal kidöcögünk a buszmegállóba. Tömeg van, mint mindig, de se baj, nemsokára úgyis

jön a hatkerekű megváltó, aztán mehetünk haza. Negyed óra várakozás után azonban elkezd motoszkálni bennünk a gondolat, hogy mikor is van az a nemsokára. Ekkor egyikünk átverekszik magát a tömegben, és megnézi, hogy mikor is jön a busz. Illetve csak nézné, ha kedves ismeretlenek le nem tépték volna a menetrendet. Mindegy, nem aggódunk, a diákok köztudottan birkatürellemmel rendelkeznek, így várunk tovább. Kis idő elteltével jön is a járgány, amelyre a



MÁSNAP REGGEL

Nagy hírek a kisvilágból

Új autóbusz-pályaudvar

Vörös oszlopok, muskátli-idill, kop-tatásra váró járdakövek és friss aszfalt. Furcsán tiszta váróterem, a megszokott, alternatív módokon díszített régi padok, elektronikus kijelzők, lift, mozgólépcső. Az új buszpályaudvar sok meglepetést rejt magában. Esküszöm, mikor megláttam az irodák mögötti belső, fedett sávot, azt hittem, még metró is fog jönni.



32 év után nyugdíjba vonult az újvárosi végállomás

FOTÓ: NAGY TAMÁS

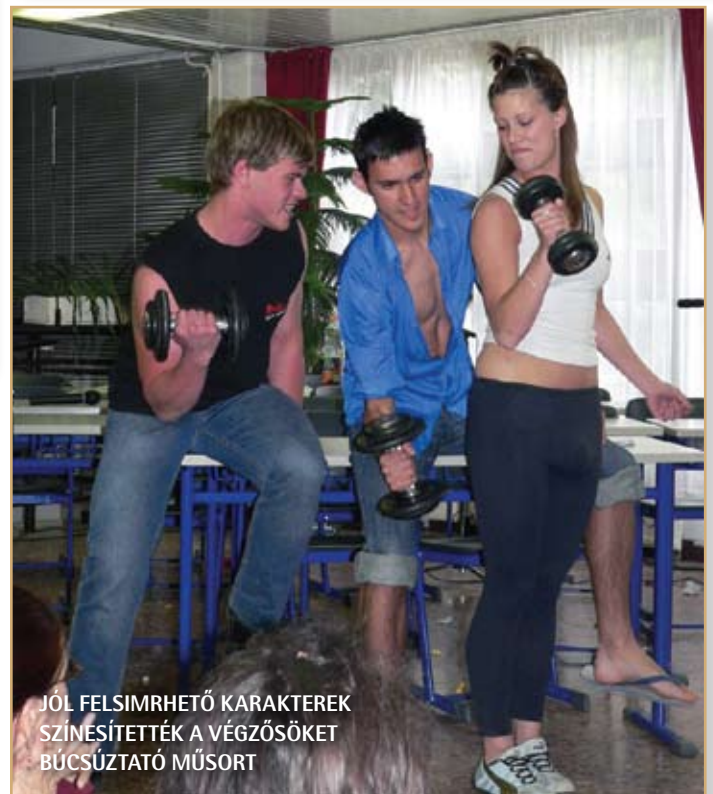
Az igaz, hogy nehéz megtalálni, melyik busz honnan indul, de ezt már nem is érzékeljük problémának, mikor elkezdjük tanulmányozni az új menetrendet. A buszok nagyjából egy időben érnek egy-egy megállóba, így az egyszeri ember, ha késik, mire újra megtelik a leállósáv 2-3 egy irányba tartó járatral, várhat minimum húsz percet. Minimum, mert az 1-es kivételével minden busz fél- vagy egyóránként közlekedik. Viszont mostantól a Vértesszőllyé is létezik csúcsidő, és egy nagyvonalúan csak „egyébnek” nevezett másik kategória.

Látszik, hogy sokkal több új járatot iktattak a közlekedésbe, ám emiatt kénytelenek voltak csökkenteni a meglévő indulásának gyakoriságát. A körjáratok városa lettünk. Aki városnéző túrát kíván szervezni, az összesen hét járat közül választhat. Az utolsó kettő, a 30-as és 31-es csak éjszaka közlekedik, naponta 2-3-szor – valószínű, hogy ezeket különböző renitens, destruktív elemek feltűnésmentes összegyűjtésére, és elszállítására rendszeresítették, de ezt bizonyosan még senki sem tudja. Ezért azokat egyelőre turisták számára nem ajánlott használni.

A menetrend egyébként is próba-idős – állítólag. A sok panasz miatt, azt hiszem, lesz még min csodálkozni. MONOSTORI ANDREA

Így zöldültünk

Az idén is, mint minden évben, hagyományos zöldnapra bűvésztünk a végzősöktől. A délelőtti bolondballagás is hatalmas sikert aratott, miközben folytak a tizenkettedikesek gimis életét bemutató általános próbái. Kis Gábor – alias Nagy Tamás tanár úr – a töri emlékezetes pillanatait vitte színpadra. De említésre méltó volt még Nagy Renáta, Kanyok Zsófia és Bankó Ádám alakja is. A Bankó-féle fanok is szerepet kaptak a műsorban, ami talán a leghumorosabb pontja volt az



JÓL FELSIMRHEŐ KARAKTEREK SZINESİTETTİK A VÉGZŐSÖKET BŰCSŰZTATÓ MŰSORT

ROTYIS CINTIA FELVÉTELEI

előadásnak. Hiába, érte döglenek az alsósok! Bűcsűzoul két dallal készültünk a ballagóknak. A sok nevetés után ekkor láttam sokuk szemében azt a bizonyos meghatottságot, illetve félelmet, amit az őket váró ballagás, érettségi okozott. Reméljük, emlékezetesre sikerült a műsor. Kívánjuk nektek, végzősök, hogy gyorsan, de azért sikeresen túllegyetek az érettségien, és csak jó emlékekkel hagyjátok el a gimnáziumot.

CSONKA NIKI

Kompetenciamérés

Május 30-án sor került az Oktatási Minisztérium által a tanév rendjébe iktatott kompetenciamérésre. Idén is a hatodik, a nyolcadik és a tizedik évfolyamok adhattak számot tudásukról nyolc és tizenkét óra között. A feladatsor két részből állt, egy szövegértésből és egy logikaiból, tehát ezúttal nem a tárgyi tudást mérték. A kompetenciamérésnek tétje is volt, ugyanis ennek alapján határozzák meg, hogy iskolánk alkalmas-e a diákok fejlesztésére, vagy nem. Ebben az évben egy jelentős újjátással is találkozott a koordinátorok, mert ezúttal nem az egész tizedik évfolyam tudására, hanem csak harminc véletlenszerűen kiválasztott tanulóra tartottak igényt a központban. A kérdőívek kitöltése névtelenül zajlott.



Pedagógusnap

A tanév közelgő végének egyik legnyilvánvalóbb jele ez a virágokkal teli péntek. Ha csak a virágokon múlna... De idén kevesebbnek tűnt az ünnepi frizura, az ahhoz illő kosztüm,

közömbösebbek voltak az arcok, és aligha az immár évek óta elmaradó jutalom miatt. Viszont egyre többen ígértették, hogy nekik ez volt az utolsó. Ezért volt szomorú az idei pedagógusnap. Tatabánya, 2007.



szépen feldíszítik majd a nekik jutó osztálytermet.

8:35 Lassan halad csak a munka. Miután a magvas gondolatot, amellyel búcsúztatni akarják a ballagó osztályt, kiválasztják, és a táblát helyell-közzel feldíszítik, és megindul az egyik osztálytárs hősies harca, hogy egyenes sorokban írja fel az idézetet. Közben a többiek – a maradék – ragasztgatja a virágokat. A cellulx nem ragad, mint mindig, a fonal elszakad, mint tavaly és azelőtt is, a virágban bogár van, ez meg amúgy is természetes. Nincs elég tuja. El kell küldeni néhány embert a hagyományokhoz híven, hogy „vételezzenek”. Nem az udvarról, néz ki valaki az udvarra, az mégis hogy venné ki magát. Valahonnan a közelből. Együttal megállapítja, hogy esni fog, hála égnek, nem kell sorfalat állni.

8:58 Az ofő a legnagyobb komolysággal közli, hogy vigyázzanak, és úgy díszítsék az ajtót, hogy be lehessen zárni. Erre valaki azt mormogja, jó halkan, hogy csak a mellett álló érthesse: „A kulcslyukra azért csak nem ragasztunk virágot.” Az üzenet címzettje a széken állva, egyik kezében a növénnel, másikban celuxszal, miközben szeretné megtartani a már félig felragasztott díszítést, görnyedezik a visszafojtott röhögéstől. Majd egy járó-kelő osztálytárs az ő félórás kinkeserves munkáját megszemlélve megjegyzi, hogy inkább menjen közzgazdászni. Van benne valami. Letépi az egészet. Pedig most már tényleg haladni kellene, csak egy órájuk van hátra a ballagók megérkezéséig. Ehelyett keres valami ürügyet, hogy tehesen egy kört az iskolában. Mások első ránézésre jól állnak. Aztán egy-egy orgonafürt a fejére esik, máshol a tenyérrnyi virágot öt centi széles barna ragasztószalaggal erősítették az ajtóra. Vagy a bejáratnál a „Visszavárunk” feliratot rejtélyes okokból épp a gimnázium neve fölé tették ki. Mégis, van az egész szerencsétlenkedésben valami meghittent bárdosos. Hogy szidod, szidod, hosszú évekig, mert tényleg sosem úgy sülnék el a dolgok, ahogy elvárnád, mégis: ez a te iskolád, ezekre az évekre fogsz majd a legnagyobb szeretettel emlékezni.



CSODÁLATOS HAJ-
ÉS VIRÁGKÖLTEMÉNYEK



STIPI-STOPI

9:22 Meglepi, de alakul a terem. Az ajtó kifejezetten szép lett. A tábla is. Most már takarítani kell, és a tarisznyákat kitenni. De egy falrész elég üres még. Amott meg elég bénán sikerült az a minta. Eszeveszett kapkodásba kezdenek. Azért mégsem kellene leégni. Hogy venné már az ki magát, hogy még csak rendesen el sem búcsúztatták őket. A párhuzamos osztályokból meg egyre bekukucskálnak, hogy megnézzék, kié lett a jobb. Már egy-egy végzős is benéz. És az énekárosoknak épp most kell elmenniük próbálni. Más meg most jelenti be, hogy neki mára elege van, a cellulxvagdosás teljesen kimerítette, és az ünneplőjét sem akarja összekoszolni.

9:59 Végül elkészülnek. Mindenhol van virág, a padló tiszta, a padokon virág és tarisznya. Ez is megvan. Ilyet sem csinálnak többet. Persze, ez nem tudatosul bennük. Csak annak örülnek, hogy van egy szabad órájuk.

10:43 Az eső mégsem ered el, igaz, hogy nem kell a tornateremben nyomorogni, de nem is lehet lelépni. Be kell beállni a sorfalba. Az ajtónál kezdtek annak idején, aztán szépen, lassan egyre előrébb kerültek. Most itt állnak a lánc legeslegvégén, ahonnan már csak egy lépéssel lehet feljebb jutni. Közben özönlik a tömeg. Ez az egész hacacárának a legszórakoztatóbb része. Nézni a vendégeket. Hogy tudnak emberek felöltözni, te jó ég! Egy hölgy olyan összeállítást hord, hogy az már maga megérne egy misét, de a cipője a legjobb. Kábé nyolccentis talp és hozzá minimum tizenkét centis, tömör gumiból készült téglasarok. És egy felejt-hetetlen csokor, csillogó kék virágokból. Egy úr valami hagyományörző osztrák egyesület tagja lehet, kantáros térdnadrágban feszít. De a legjobbak a dekoltázsok.

– Balra flesselj, mondom balra!
– Uhh. Ez korhatáros.
– De milyen karikás? Tizennégy, tizenhat vagy tizennyolcas?

A modus tizennyolc lenne. Persze, a diákok sem panaszkodhatnak. Az egyik dekoltázs-kritikus lány hirtelen beugrik a szomszédja háta mögé, mert arra jön egy pedagógus, aki esetleg megkérdezné, hogy a delikvens szoknyája melyik iskola ballagására ment. Vagy pönteken a második órában még ennél is fogósabb kérdéseket tenne fel.

11:07 Jönnek a végzősök hármass párokban, legelő az ofők. Valicsné tanárnőn látszik, elérzékenyült. Botondné tanárnő – ahogy a sorfal egy szemfüles tagja megjegyzi – lestopolta a két legmenőbb csávót maga mellé. Saci néni pedig büszkén viseli a köszönetül kapott Swarovski-nyakláncát. A ballagók inkább vidámnak tűnnek, de hát ki tudja, mit éreznek igazából, megkönnyebbülést-e vagy szomorúságot, esetleg a kettőt egyszerre. Sok volt az a nyolc év. A négy is. Épp elég. Ideje már, hogy tovább ballagjon a vén diák.

11:14 A narrátor megkéri a vendégeket, hogy adják át a virágokat a végzősöknek. A rokonok és barátok hihetetlen elszántsággal rohamozzák meg őket, áttörnek a sorfalon, átgázolnak a többi meghívotton csak azért, hogy odaadhassák azt a bukétát. Mintha utána nem találkozoznának az ünnepi ebéden. Mindegy, ez is megvan, még sincs este. Ezalatt a diákok kihasználják a ragyogó alkalmat, és elszállingóznak.

11:36 Az igazgató úr, Csonka Niki a tizenegyedikese és Kanyok Zsófi a végzősök nevében beszédet mondanak, elhangzik két vers is Mikula Ildi és Kis Gábel előadásában. Az énekkar az immár klasszikusnak tekinthető Régi mesék és a Ne menj el című dalokkal búcsúzik. Közben felhangzik egy-egy csodálatosan megkomponált polifonikus csengőhang. Kiosztják a jó tanulóknak és eredményes sportolóknak járó díjakat. Feszeng már mindenki. Sokáig tart ez a hacacaré. Egyesek szerint olyan hosszú, mint a többi tatabányai középiskola ballagása együttvéve. A ballagók is jobbra-balra dülöngélnak, beszélgetnek, intgetnek. A vendégek meg saját bulit csapnak a hátsó sorokban: a legnagyobb lelki nyugalommal társalognak, telefonálnak, a kisgyerekek fel-alá rohangálnak. Olyan ez, mint egy ortodox mise. Tulajdonképp a ballagásban sem maga a ceremónia a lényeg, hanem az, hogy részt vesz benne az ember. Ilyen volt ez az elmúlt néhány év is. Nem a végcél, az érettségi volt benne a fontos, hanem az, hogy együtt voltak.

Vége. Ők is jártak a Bárdosba. Jó volt. Volt, amikor nem volt jó, de az is jó volt, mert akkor volt, mikor a Bárdosba jártak.

SZÜCS ÁGNES

Exbárdososok, akik az Eötvösben bontakoztatták ki tehetségüket

Korábbi években több tehetséges végzős is pályázott a Bárdos-díjra, míg idén – hiába lett jó néhányuknak kitűnő a bizonyítványa – egyetlen diák sem akadt, aki kiemelkedő versenyeredményeért jelölthette volna magát. Ezzel szemben az Eötvösben két olyan exbárdosos diák is végzett, akik igazán figyelemreméltó tanulmányi sikerekkel büszkélkedhetnek. **KRAMARICS ANNA** és **MONOSTORI ANDREA** nagy merészségre vállalkoztak: elindultak megkeresni elveszett tehetségeinket.

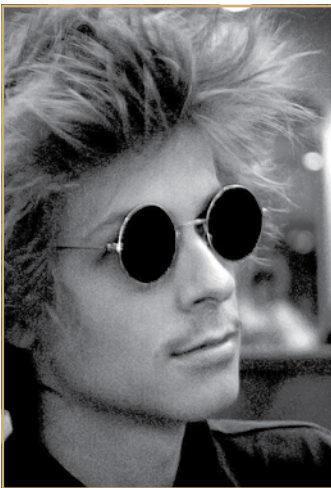
Interjú Megyesi Dániellel

☛ **A legaktuálisabb dolog most neked is az érettségi, az írásbeliknek már vége. Miből tettél emelt szintűt, mik a felvételi tárgyaidd?**

– Az ELTETTK kémia szakára jelentkeztem, és oda a felvételi tantárgy matematika vagy biológia vagy kémia vagy fizika. Igazából az is elég lett volna, hogyha egy sima közép-szintű matekot teszek, a magyar és a törli mellé, amit szintén középszinten csináltam. De, ugye, én egész végig faktos voltam fizikából és kémiából is, tehát végül fizika–kémia emeltet is tettem ezek mellé.

☛ **Nagyon érdekelnek a természettudományok. Ezekkel hogyan kerültél kapcsolatba? Hogyan ez az érdeklődési köröd alakult ki?**

– Ez már elég régen kezdődött; a csillagászat, az űrhajózás már kisgyerekkoromtól fogva érdekelt,



csakúgy, mint a biológia, például a mesekönyvek helyett mindig a *Természet képekben* című növényhatározót bújtam. Mindig is úgy éreztem, hogy ez az, ami közel áll hozzám. A humán tárgyak területén nincsenek is olyan jó eredményeim, csak az épen szükséges dolgokat teljesítem.

☛ **Valamilyen csillagászati egyesületnek is a tagja vagy, igaz?**

– Igen, a Magyar Csillagászati Egyesületnek. Három éve először

mentem el az ágasvári ifjúsági táborba – ez fönt van a Mátrában egy fényszennyezéstől mentes helyen – és igazából arról szól, hogy az amatőr csillagászok összegyűlnek az egész országból, és megosztják egymással a tapasztalataikat. Ez a tábor a 18–20 éves korosztálynak szól. Ott kialakult egy nagyon jó baráti társaság is, és akkor eldöntöttem, hogy MCSE tag leszek.

☛ **Fizikával és kémiával versenyeken is indultál?**

– Fizikával nem igazán, kémiával igen.

☛ **Mi az az eredmény, amelyre a legbüszkébb vagy?**

– Ez mondjuk nem a kémiához kapcsolódik, hanem a csillagászat-hoz. A Magyar Asztronautikai Társaságnak az ifjúsági esszépályázatán második helyezést értem el, és ennek a hozománya volt egy egyesült államokbeli kirándulás az egyik nemzetközi űrtáborba.

☛ **Ez egy esszépályázat volt... miről kellett írnotok? Milyen feltételeknek kellett, hogy megfeleljen az esszétek?**

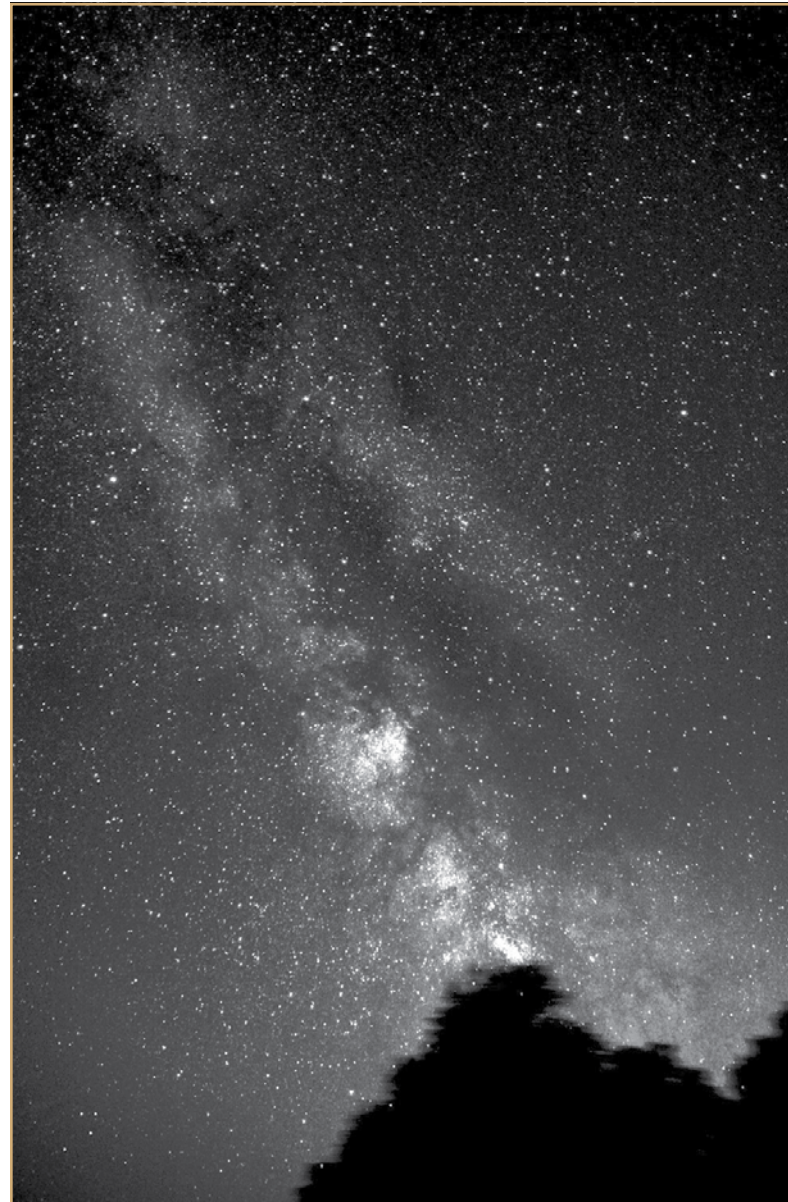
– Az alaptéma az volt, hogy Kedvenc égitestem, de ezen belül voltak „altémák” is. Volt egy olyan, hogy Űreszközt építetek – ezt választottam én. A pályázat címe egyébként a következő volt: Egy napvitorlás útja a Vegához – az emberiség első csillagközi utazása. A kikötés az volt, hogy önálló kutatómunkát kellett végezni önálló anyaggyűjtéssel, és hogy saját ötlet alapján kellett megírunk a tíz oldalas esszét. Fontos volt, hogy tudományosan stimmeljen az egész, ne csak egy jópofa sci-fit írjon az ember. Nyilván nem egy űrszonda részletes tervrajzát várták, hanem hogy például milyen égitestet vizsgáljon, milyen tudományos céllal, milyen műszerekkel... Az én pályázatomban olyan űrszondának a tervéről szólt, ami egy tőlünk huszonhat fényévnnyire lévő csillag, a Vega környezetét tanulmányozná. Miért is érdekes ez a csillag? Azért, mert van körülötte egy porkorong, és lehet, hogy bolygók is – a távcsövek azonban

nem elég nagy teljesítményűek ahhoz, hogy ezt innen kiderítsük. Ezért kell oda szondát küldeni. Csakhogy mindeddig még soha nem építettünk olyan szondát, ami csillagközi távolságokat tesz meg, ez a jövő feladata. És tulajdonképpen arról szól az esszé nagy része, hogy milyen meghajtási mód alkalmas egyáltalán erre. A napvitorlások hatalmas fényviszaverő felületet használnak ahhoz, hogy a napfény fotonjait visszaverve lendü-

letet vegyenek fel, magyarul a fény nyomását hasznosítják – jelenleg ez az egyetlen módja annak, hogy csillagközi, azaz fényéves távolságokat tegyünk meg. Az egész esszé hátterében egyébként komoly számítások húzódnak: például ki kellett számolni azt is, hogy mennyi idő alatt ér oda, ami nem egyszerű feladat.

☛ **Mennyi ideig tartott az űrtábor, mennyi időt töltöttetek az Egyesült Államokban? Milyen élményeket szerezteél? Szakmáig mit nyújtott neked?**

– Egy hetet töltöttünk a huntsville-i International Space Campben, ami Észak-Alabamában található, a Marshall Űrközponthoz közel. Itt gyártották például a Nemzetközi Űrállomás egyik modulját is. Igazából nekem az élmények egyik fele az volt, hogy rengeteg kultúrával találkozhattam, a világ minden tájáról érkeztek delegációk (egész pontosan:



Tejút

FOTÓ: MEGYESI DÁNIEL

minden országból két diák és egy kísérőtanár). Costa Ricából, Argentínából, Portugáliából, Norvégiából - a legtöbb európai országból - Ausztráliából, tehát tényleg a világ minden tájáról voltak ott emberek. Nagyon érdekes volt ilyen sokszínű közegben lenni, őket megismerni, valamennyire bepillantást nyerni az életükbe. A másik része az élménynek valóban az volt, hogy közelről láttuk, az úrhajósok hogyan készülnek fel, egyáltalán mekkora felelősséggel jár maga az űrutazás, mekkora felelősséggel jár csapatban dolgozni az űrben. Végig kiemelték, hogy csapatban kellett dolgozni, hogy össze kell tartanunk - erről szóltak a szimulációk is. Minden nap volt egy kétórás szimulációnk, és a tábor végén volt egy hatórás összesített gyakorlat, ahol különböző vészhelyzeteket szimuláltak, és aki azokat a legjobban megoldotta, az volt a nyertes csapat. És mi nyertünk.

☛ **Visszatérve a kémiára: milyen versenyeredményeid voltak?**

- Országos szintű, igazán kiemelkedő eredményeim nem voltak. Megyei szinten első voltam az Irinyi János kémiaversenyen, és így két alkalommal is bejutottunk az országosra két osztálytársammal együtt. Illetve még régen (a Bárdosos korszakom-

ban) az Égbolt és Távesző Csillagászati Versenyen országos nyolcadikként végeztünk a csapattal.

☛ **Neked valamiféle laborod is van otthon...**

- Hát igen, anyukám általában nem nagyon szokott neki örülni, ha otthon kísérletezek, de előfordult már - főleg, amikor nincs otthon. Van néhány lombik, meg kémcső, a legalapvetőbb felszerelések, meg a legalapvetőbb vegyszerek. Mondjuk olyasmi még nem fordult elő, hogy felgyújtottam volna a függőnyt, de üveget már robbantottam fel otthon.

☛ **Úgy emlékszünk, hogy te szintetizátorozol is, igaz?**

- Zeneiskolai keretek között már nem, nyolc évig csináltam - éppen nyolcadikos koromban hagytam abba. Igazából nagyon szerettem, csak azért nem folytattam, mert nagyon kevés időm volt rá. Meg úgy találtam, hogy nem érdemes csinálni, csak teljes erőbedobással.

☛ **Ezzel versenyztél is...**

- Tatabányán rendezték meg az Országos Szintetizátor Fesztivált, ahol arany minősítést értem el. A másik verseny, amin helyezést értem el pedig a Gorsium Szintetizátor Verseny volt Székesfehérváron, ez szintén egy országos verseny, ott harmadik voltam.

☛ **Fényképezéssel is foglalkozol, igaz?**

- Igazából csak autodidakta módon, hobbi szinten. Elsősorban természetfotózással: ha például erdőben túrázunk az osztálytársaimmal, tücsköt bogarat fotózunk. Továbbá asztrofotózással is foglalkozom amatőr szinten.

☛ **Kiállításod is nyílt valahol...**

- Ez tulajdonképpen nem önálló kiállításom volt, hanem hárman fogtunk össze az osztálytársaimmal, akik szintén foglalkoznak ezzel, és Eötvös-nap alkalmából csináltunk egy közös kiállítást - elsősorban természetfotókból - az Eötvös dísztermében.

☛ **Idén megkaptad az Eötvös-díjat, ami elég nagy elismerés, a mi iskolánk Bárdos-díjához hasonló.**

Ez szerinted minek köszönhető? Mi alapján osztják ki a díjat?

- Minden évben a körülbelül 200 végzős diák közül egy kapja meg, a tanulmányi és kulturális munkájáért. Minden osztályban szavazást tartanak, és az osztály egy szavazatot továbbít a bizottságnak, akik végül is döntenek: idén hét jelöltre lehetett szavazni. A jelöléshez szükséges a kitűnő tanulmányi eredmény, illetve a tanulmányi versenyeken való részvétel. Voltam több országos versenyen is, foglalkoztam zenével, fotókiállítást szerveztem a suliban, teaházat és más kulturális programokat az osztálytársaimmal együtt, előadásokat tartottam az USA-ban eltöltött egy hét élményeiről, kémiái előadást tartottunk Eötvös-nap alkalmából, kiállítást készítettem a poliéderekről a matekszertárnak. Nagyjából ez az, ami miatt engem jelöltek. De meg kell említenem, hogy ebben az évben nagyon jó évfolyam hagyta el a gimnáziumot, és természetesen mások is megérdemelték volna az Eötvös-díjat.

☛ **Elég sok mindent elértél már az életben, minek köszönhető ez? Ki támogattott, vagy iskolai szinten mi segített ebben?**

- Én azt gondolom, hogy az eddig elért eredményeimben nagyon nagy súlya van a tanáraimnak, minde előtt Tarr Istváné Ica néni, aki igazából megszerettette velem a kémiát. Meg az Eötvösben is nagyon-nagyon jó tanáraim voltak egész végig, nagyon szerencsének is érzem magam emiatt. Tehát sokat köszönhetek nekik, ez biztos: ezt nem csak a tárgyi tudásra értem, hanem emberileg is. Meg persze a családomnak is.

☛ **Négy évig a Bárdosba jártál, nyolcadik után átmentél az Eötvösbe. Annak idején mi volt az oka ennek?**

- Igazából ezt nem tudnám konkrétan megválaszolni. Talán az, hogy úgy gondoltam, nekem olyan hely kell, ahol kifejezetten a természettudományos tantárgyakkal tudok intenzíven foglalkozni. Erre volt lehetőség valamennyire a Bárdosban is, de azért egy természettudományi szakon, ahol az egész osztály ilyen irányultságú, mégiscsak jobbak a lehetőségek. Egyébként egy hét alatt döntöttem el az egészet, egyik napról a másikra jelentettem ki, hogy „anya, én akkor megyek az Eötvösbe!”.

☛ **Tehát akkor teljesen saját döntés volt...**

- Igen.

☛ **Abszolút csak a természettudományos képzés volt az oka?**

- Volt benne egyéb dolog is: az osztályközösségünk nem volt annyira jó itt a Bárdosban, és ez is zavart engem. Nem volt együttműködő osztályunk, igazából darabok, klikkek voltak benne, és nem volt egységes osztályközösség. Az Eötvösben mindig is sokkal többet jelentett az osztálytársaimmal való kapcsolat.

☛ **Ha most lenne ez a lehetőség, hogyan döntenél?**

- Ezen nem gondolkoztam. Azt gondolom, hogy a Bárdos nyolcosztályos képzése nagyon magas színvonalú volt, akkor, amikor oda jártam. Pár tantárgyból olyan alapokat kaptam, melyekkel két-három évig vígan elégedtem az Eötvösben. Nem azt mondom, hogy nem kellett tanulnom, de majdnem hogy. A matematika tipikus esete ennek.

☛ **Hogy állsz a nyelvekkel?**

- Egy angol középfokú nyelvvizsgám van, a műszaki egyetemen tettem le. Illetve spanyolból tervezem, de az még nincs meg - majd nyáron.

☛ **Mondtad, hogy kémia szakra jelentkezted, a csillagászáttal valami folytatás lesz, vagy például ez a szakmában meg fog-e mutatkozni?**

- Úgy tervezem. A jelenlegi képzés szerint megszüntették a csillagászati szakot - ez volt korábban az ELTE-n, most már nincsen önállóan csillagászati tanszék, hanem a fizikáról lehet szakosodni - nagy bánatomra. Úgy gondoltam, hogy én a kémiát mindenképpen el akarom végezni, mert szükség van egy olyan szakmára is, amivel mégiscsak két lábbal a földön jár az ember, mert Magyarországon, ha azt mondom, hogy évente 20-30 szakképzett csillagászra van szükség, akkor talán sokat mondtam. Itthon elég beszűkültek a lehetőségek. A kémiát ugyanúgy szeretem, és majd valamikor fizikával szeretném folytatni, azt viszont csillagászati irányban. De ha esetleg mégsem így alakul, akkor egy szép hobbiként biztos, hogy megmarad.

☛ **Azt tervezed, hogy lelépsz külföldre?**

- Érdekel például, hogy Erasmus-ösztöndíjjal ki lehetne menni Spanyolországba. Spanyolországban szeretnék csillagászatot tanulni. Ott azért lenne nagyon jó, mert egyrészt nagyon érdekel a spanyol kultúra, meg a nyelv is; másrészt ott azért nagyobb hagyományai vannak a csillagászképzésnek.

PRÓFÉTA A HAZÁJÁBAN

NEM Megyesi Dani és Flórián Judit voltak az első tatabányai, bárdosos diákok, akik a szomszédvárbán kamatoztatták a kisgimnáziumunkban szerzett tudást és átlagon felüli képességeiket. Iskolánk védelmében tegyük egyértelművé: amíg az eredeti programmal hagyták dolgozni a nyolcosztályos gimnáziumot, kiváló tanulók kerültek ki innen - akár kettő, négy vagy hat év elteltével. Rákóczi Balázsról, Kalics Dánielre, Szabó Istvánra és a többiekre akkor is büszkéek lehetünk, ha nem nálunk végeztek. A jelenlegi kusza helyzetben még nem tudjuk, hogy az egy nyolcosztályos képzés fenntartásával visszaszerezhető-e az öt-tíz évvel ezelőtti tekintélyünk. Ha Helga és Ica néni, Várnagy tanár úr nyugdíjazására gondolunk, megértjük, hogy ez összetett kérdés, nagyon sok mindenben múlik.

Mi történik az itt maradókkal? Az orvosin, műszakin, közgázon kiválóan teljesítő egykori diákjaink példája azt mutatja, hogy aki céljait komolyan vette, nálunk sem kallódott el. Nekünk sohasem tellett külön természettudományos osztályra és két tannyelvű hókuszpokuszra. De azoknak, akik tanultak, Horváth Zsuzsa és Sopowné tanárnők kísérletei, Hajnalné és Tegez Rita tanárnők matekórái is elegendőek voltak a boldoguláshoz.

Ha megláttam az útról a Bárdost, éveken át elfogott a honvág

Flórián Judit – a sokoldalúság mértékegysége

☛ Most érettségiztél, hogy sikerültek a vizsgák? Túl vagy az írásbeliken...

– Hivatalosan még nem lehet tudni, de ami nekem számít, a matek, valószínűleg jól sikerült – a megoldókulcs alapján. A többit meg még meglátjuk, de remélhetőleg ötösré.

☛ Miből tettél emelt szintűt?

– Nem tettem. Angolból már megvolt nyelvvizsga, meg az OKTV alapján is – ez az egyik felvételi tárgyam, az OKTV-vel pedig megvan a 24 pluszpont, és így nem volt szükségem más emelt szintűre sem.

☛ Bárdosos éveid folyamán milyen tantárgyak érdekeltek? Milyen eredményeid voltak?

– Akkoriban még matekból is indultam versenyeken, de abból nem sikerült különösebb eredményt elérni. A matekot ott szerettem meg.

☛ Ki volt a matektanárod?

– Hm, a négy év alatt négy matektanárom volt. Csóti tanár úrnak köszönhetően nagyon sokat tanultam matekból, soha nem gondoltam volna, hogy még egyszer hálás leszek neki. Saci néni az utolsó évben tanított. Neki köszönhetem, hogy meg is szerettem a matekot.

☛ És az Eötvösben milyen tárgyból indultál? Mi érdekelt?

– Meg fogsz lepődni: angolból. Volt más oka, hogy elmentél az Eötvösbe?

– Tulajdonképpen ennyi volt. Nagyon szerettem itt tanulni, jó volt az osztály, de nekem fontosabb volt az angol.

☛ Önálló döntés volt, vagy a szüleidnek is volt benne szerepe?

– A szüeim úgy voltak vele, mint minden mással: csináljam, ami jólesik, amit akarok.

☛ Mondtad, hogy jó volt a hangulat az osztályban, milyen érzés volt idejárni, itt hagyni az iskolát?

– Idejárni jó érzés volt nagyon, otthonos hely, mert itt kevesebb a tanuló, meg kisebb is, a diákok jobban ismerték egymást. Elmenni meg elég rossz érzés volt, persze hiányérzetem volt utána jó ideig. Ha megláttam az útról a Bárdost, mindig elfogott a honvág...

☛ A kapcsolatot tartod a régi osztálytársaidal?

– Igen, több osztálytársammal tartom, illetve tanárokkal is néha, ofómmel, Zita nénivel például...

☛ Ha össze kéne hasonlítani, nem oktatási alapon, hanem hangulat alapján, mit mondanál? Melyik kellemesebb, az Eötvös vagy a Bárdos?

– Ez nehéz kérdés, mert mindkettő nagyon jó volt. Hát... más. Itt az egész iskola kicsit zártabb közösség, vagy ezren vagyunk diákok, úgy azért nehéz mindenkit ismerni. Viszont kisebb volt az osztály, 23 fő lettünk a végére, és így az osztályon belül sokkal nagyobb volt az összetartás, mert az meg kisebb közösség volt.

☛ Programok szintjén?

– Mindkét suliban nagyon jó a programszervezés. Az Eötvösben van egy program, amit úgy hívnak, hogy Eötvös Szivárvány. Pár havonta rendezik meg, és híres embereket hívnak meg, akikkel lehet beszélgetni, meg kérdéseket feltenni nekik.

☛ Mivel szeretsz foglalkozni a szabadidődben?

– Hát, arról sokáig tudnék mesélni... Gondolok itt például a versírásra... Pár éve kezdtem, körülbelül akkor, amikor átmentem az Eötvösbe. Főleg verseket szoktam írni, szabadverseket, de kísérleteztem más versformákkal is. Írtam novellákat, illetve van pár könyvkezdeményem is, de azokról inkább ne beszéljünk. Érdekel mindig az írás, szerettem az írodalmat is, mint tantárgyat.

☛ És van lehetőség arra, hogy a műveidet közönség előtt bemutasd?

– Az Eötvösben van egy Diáktoll nevezetű rendezvény. A suliban többen vagyunk, akik verseket meg novellákat írunk, és itt mindenki felolvashatja a verseit, a többiek meg kritikát mondhatnak.

☛ A Galaktika újság novellairó pályázatán országos első helyezést értél el. Érdekes, hogy versírás mellett a sci-fi irodalom is foglalkoztat. Hogy kerültél kapcsolatba ezzel a műfajjal?

– Apukám hatására. Úgy kezdődött, hogy apa mindig is nagyon lelkesedett a Galaktikáért. Megint elkezdtek kiadni az újságot, és megláttam az egyik számban, hogy van egy novellairó-pályázat. Addigra már írtam pár fantasynovellát, de ez felkeltette az érdeklődésemet. Elkezdtem gondolkodni, hogy milyen témában lehetne, eszembe jutott egy ötlet, leírtam, és ha már így alakult, beküldtem.

☛ Te jégtáncolsz is, igaz?

– Igen. Most konkrétan szinkronkorizom Pesten. A szinkronkoriról általában senki nem tudja, hogy mi az; úgy szokták elmagyarázni, hogy olyan mint a szinkronúszás, csak jégen. Tehát egy csapat ember – általában tizenhat fő – bizonyos látványos formákat alakít ki.

☛ Mióta csinálod?

– Egy éve kezdtem, tavaly nyáron voltam először, edzőtáborban.

☛ Nem jellemző, hogy valaki ilyen későn kezd el...

– Tévéen szerettem bele a 2002-es téli olimpia idején. Aztán elkezdtem keresni a lehetőséget, hogy tanulhassak korcsolyázni, Tatabányán nem találtam. De két évre rá jött egy hölgy, aki elkezdett edzéseket tartani – ingyen. Azóta is hozzájárrok. Ugye Tatabányán csak télen van jég, és tavaly nyáron már nagyon hiányzott a kori, és rátaláltam erre a szinkroncsapatra Pesten, akik akkortájt alakultak. Nyáron volt edzőtáboruk, elmentem, és aztán ott ragadtam.

☛ Versenyzel is?

– Most leszünk nemsokára egyesület. És már hívtak minket amatőr szinkronkori versenyre Németországba, ami novemberben lesz. Ha addigra fel tudunk készülni rendszeren – kéthetes edzőtábor is lesz nyáron, reméljük, az alatt összerakjuk a programokat –, akkor elindulunk.

☛ Tegyük fel, hogy most állsz a döntés előtt, most vagy nyolcadikos. Hogy döntenél?

– Az angol miatt most is elmennék.

☛ Más okod nem lenne? Csak az angol miatt mennél el megint?

– A közösségi viszonyokat már említettem. Tehát itt az egész suli egy közelebbi dolog, ott viszont az osztály... nagyon-nagyon jó osztály voltunk. Nagyon közeli barátságok születtek. Úgyhogy igazából nehéz lenne dönteni ennek alapján. Csak az angol lenne a különbség.

☛ S ha maradsz?

– Ezen én is gondolkoztam. Nem tanultam volna franciát, ez hátrány lett volna. Egy évvel később végeztem, ez nem baj, mert tavaly még nagyon korainak éreztem a dolgot.

☛ Említetted, hogy a Corvinus Egyetemre szeretnél menni. Milyen szakra?

– Nemzetközi gazdálkodás angol nyelven – így hívják az általam kiválasztott szakot. Sokat gondolkodtam rajta, hogy hová jelentkeznek. Volt is több ötlet, pszichológia meg más pályák felé tendáltam, de végül ez a szak megragadta a figyelmem. Mert angolnyelvű, így a két tannyelvűnek jó folytatása, meg hát gazdálkodás és nemzetközi is.

☛ És hogy gondolsz, például irodalommal lesz valamiféle folytatás?

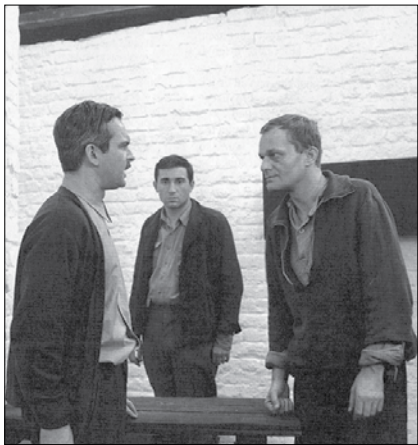
– Nem tudom. Valószínűleg marad hobbi szinten. Lehet, hogy irogatok, aztán meglátjuk. Lehet, hogy lesz. Ezt most még nem tudom.



A KÉP AZ INTERJÚALANYTÓL SZÁRMAZIK

A BAKARUHÁS LILIOMFI HALOTT

Életének 82. évében elhunyt az elmúlt fél évszázad egyik legnagyobb magyar színésze, Darvas Iván.



Egy drámai pillanat Latinovits Zoltánnal Kovács András Hideg napok című filmjében

Darvas Szilárd 1924. június 25-én született a mai Szlovákia területén található Belyén. Édesapja újságíró volt, így gyerekkorát Prágában töltötte, majd 1939-ben Magyarországra költözött. Színiakadémiai tanulmányait részben a háború miatt nem fejezte be: 1945-ben egy darabig szovjet tolmácsként dolgozott – édesanyja orosz volt, így kiválóan beszélte a nyelvet. Majd egy évvel később, mindössze 21 évesen szerepet kapott a Művész Színházban. Ekkor változtatta meg a nevét Szilárdról Ivánra, hogy ne keverjék össze az akkoriban népszerű humoristával.

Országszerte ismertté 1954-ben, a Liliomfi filmes adaptációjával vált. Úgy tűnt 1956-ban ígéretes karrierje derékba tört: forradalmi bizottságot szervezett, hogy bátyját kiszabadítsa. Ezért huszonkét hónap börtönbüntetésre ítélték. Miután kiszabadult sem dogozhatott szakmájában egészen 1963-ig. Akasztófahumorát jellemezte, hogy a Hideg napok börtönbeli forgatásán a volt smasszerokat küldte ki kávéért.

Játszott a Miskolci Színházban, majd a József Attila Színházban, majd húsz évig a Vígszínház tagja volt. Emellett számos filmben szerepelt, valamint kiemelkedő alakítást nyújtott számos filmben, melyek közül a legismertebbek: Szerelem, Egy magyar nábob, Pacsirta, A tizedes meg a többiek, Bakaruhában. Utolsó emlékezetes szerepe Metternich alakja volt Bereményi Géza A Hídember című filmjében.

Munkásságát kétszer jutalmazták Kosuth-díjjal és Jászai Mari-díjjal, érdemes, majd kiváló művészi minősítést kapott. 2005-ben a Magyar Köztársaság Érdemrendjének nagykeresztjével tüntették ki.

1990-ben újra szerepet vállalt a politikában, az akkori SZDSZ színeiben négy évig országgyűlési képviselő volt. A legtitokzatosabb színész 2007. június 3-án hunyt el.

Szokács Bence

Modern mese a Jótündérről

AMÚLTKOR megállított az utcán a Jótündér. Igen, ahogy mondom. Megvolt neki mindene: szárnyak, csillivilli ruhácska, csillag alakú varázspálca, amiről buzgón hintette a csillogó varázspórt. Fogadok, hogy még a Hivatalos Jótündéri Igazolványát is felmutatta volna, ha kérem. De lehet, hogy azt csak az esetlegesen öt éjszaka igazgatótató rendőröknek.

Mint mondtam, megállított, épp egy elég forgalmas utca közepén. Kicsit furán néztem rá, megkérdeztem nem tévedt-e el kissé, esetleg útbaigazítsam-e egy megfelelő mesekönyvbe. Aztán rögtön arra gondoltam, hogy mit fognak gondolni rólam az emberek, hogy itt magamban beszelek.

Jött a szokásos dumával, hogy de kedves vagyok, lehet három kívánságom, azonban jól vigyázzak, mert minden kívánság után, annak értékével egyenértékben elvesz tőlem valamit. Nem álltam meg, hogy el ne kacagjam magam, tekintet nélkül az utcán lévő többi emberre. Azt kérdeztem, hány száz év telt el az óta, hogy ezzel az ósdi trükkkel beugratott valakit. „Különbösen is, hogy döntöd el, hogy mi azonos értékű a kívánságommal?” – kacagtam. „Mi lesz, ha azt kívánom, hogy legyek ezentúl mindig ötös tanuló, esetleg azt, hogy zseni legyek... mire te megöled a kutyámat? Ez után biztos azt kívánnám, hogy dögölj meg!

ORHAN PAMUK: HÓ

Kétezer-hatban az irodalmi Nobel-díjat Orhan Pamuk török író kapta Isztanbul című – magyarul még meg nem jelent – regényéért. Pamuk megtiszteltetésben nemcsak kiváló irodalmi munkássága miatt részesült, politikai nézetei is szerepet játszottak: 2005-ben egy svájci lapnak a Törökországban tabutémának számító 1915-ös örmény népirtásról azt nyilatkozta, hogy egymillió örményt és harmincezer kurdot öltek meg hazájában. Az állam perbe fogta, mert „nyilvánosan bemocskolta a török nemzeti identitást.” Az eset hatalmas nemzetközi felháborodást keltett, még az EU is reagált az eseményekre: kilátásba helyezte, hogy ha nem ejtik a vádat Pamuk ellen, megszakadhatnak az ország EU-tagságát előkészítő tárgyalások. Az író végül felmentették, és a jogi hercehurca utólag hasznosnak bizonyult, a nyugati világ figyelme a török szólásszabadság védelméért küzdő Pamuk regényei felé fordult. Az irodalom és politika összefonódása jellemző az író Hó című könyvére is.

Ka, a tizenkét éve német emigrációban élő költő hazatér Törökországba. Egy isztanbuli lap megbízta azzal, hogy derítse ki, miért követnek el öngyilkosságot az isten háta mögötti kisváros, Karsz fejkendő viselő, tehát hangsúlyozottan iszlámhívó lányai. Ka elfogadja a megbízást, főleg azért, hogy megtudja, hogy régi egyetemi évfo-

Na, képzelem ezért mit vennél el tőlem...” Kissé furán néztek rám az arra járók – a Jótündérről nem is beszélve! –, ezért gyorsan előkapartam a telefonomat a zsebemből, hogy ez után azt a fülemhez tartva közvetíthessem véleményemet mesebeli beszélgetőpartnerem felé.

Amaz első döbbenetén túltéve magát zavartan szabadkozott. Hogy ez így szokott menni, neki ez a munkája, régen máshogy volt, de most változtak a törvények, nem lehet bármit kívánni büntetlenül. Meg aztán őt is felügyelik, és mi lesz, ha ész nélkül elkezd jótékonykodni. Évtizedenként jó, ha egyszer kap egy napi szolgálatot. Akkor aztán vigyázni kell, mert ha nem végzi szabályszerűen a munkáját, bevonják az engedélyét. Kért, hogy azért mégiscsak kívánjak hármat, nem lesz túl szigorú...

Nem mentem bele. Tőlem aztán ne vegyen el semmit „minden kívánság értékével egyenértékben”. Egész jól megvagyok így is.

Akkor aztán könyörgőre fogta. Mondta, hogy na jó, lehet egy kívánságom, minden feltétel nélkül. Így ugyan akármit nem teljesíthet, de próbálkozzak csak. Mondtam neki, hogy menjen a pokolba. Persze nem tette meg. Kért, hogy kívánjak végre. Azt mondtam, jó, legyen egy sajtos hamburger. Erre ő vigyorgott, és nyomban átnyújtotta a kért ajándékot. Aztán már ott sem volt. Én meg éppen hogy le bírtam nyelni a hambit, mire megérkezett a buszom...

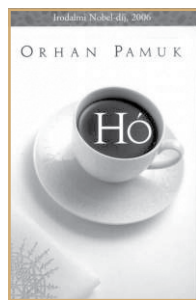
Persze én szívtam meg, mert amikor a zsembem nyúltam, hogy kifizessem a buszjegyemet, az előre odakészített 250 forintból, a pénz nem volt sehol. És ha jól tudom, egyes helyeken éppen ennyibe kerül egy akciós sajtburger...

lyamtársa, a gyönyörű Ipek is ott él – és elvált férjétől. Karszba (már a város neve is a könyv vezérmotívumára utal, a kar szó törökül havat jelent) érkezve Ka élete egy csapásra megváltozik.

Az egyébként szegény és elhanyagolt városkát belepi a hatalmas pelyhekben szakadó hó, mesés tájjá változtatva ezzel. A hulló hó – melyet Isten ajándékának tekintenek – és Karsz légköre meghleti az évek óta alkotói válságtól szenvedő Kát, a legváratlannabb pillanatokban érzi meg egy-egy vers eljövételét, melyet aztán zöld noteszébe le is jegyez, hogy majd Németországban visszatérve kötet adjon ki. Hosszú versei mindig

az emlékmozaikokból állnak. Ekkor döbben rá a költő, hogy „Minden élet, akár a hópehely: távolról egyformának tűnik, de rejtélyes erők egyszerűvé és megismételhetetlenné formálják.” Az ő életének darabjait szimbolizáló versek is megfeleltethetőek a hópehely egy-egy csücskének. Mindez kiegészül bonyolult vallásfilozófiai vitákkal, mikor Kát nyugatmajmoló ateistának kiáltják ki az iszlámisták, akik nem ismerik fel, hogy Ka éppen Karszban, folyton hulló hó hatására látja meg a világ teremtésének csodáját.

Eközben a hó miatt a világtól elzárt Karszban viharos események zajlanak le: az iszlám fundamentalisták túlzott hatalmától tartó köztársaságpártiak, egy a nagy török nemzeti hőst, Kemal Atatürköt utánzó színész és a katonaság



FORRÁS: INTERNET

Vágja ki az agyamat!

Szász János filmje Csáth Géza narkotikus novelláiból

PIUM, tébolyda, a Gonosz. Az írásra képtelen Brenner doktor és az írást abbahagyni képtelen megszállott nő. Racionális-irracionális, fekete-fehér, bűnös-ártatlan, szabadon-bezárva, apáca-k...a, gyógyít-gyilkol, szent-őrült, számok-betűk, gonosz-jó, férfi-nő, test-lélek. „Vágja ki az agyamat!” – könyörög a szenvedő asszony.

Új orvos, Brenner doktor, a pszichoanalízis híve érkezik az elmegyógyintézetbe, ahol rábizzák Gizella, egy hisztériás, grafomán nő kezelését. Az ihlethiányban szenvedő, morfinista orvos egyre közelebb kerül a betegéhez, mint testi, mint lelki értelemben. A film egyik szervezőeleme a két főszereplő: Brenner doktor és Gizella között lévő



dinamika. Az írásra képtelen orvost, aki már csak a napi kábítószer-adagjait tudja precízen vezetni, és írásképtelenségét papírra vetni, megfogja az elmebeteg, belső gonosszal viaskodó nő, akinek viszont egyetlen lehetősége a benne lakozó démon féken tartására, ha kiírja magából. Az orvos meg talán éppen egy ilyen belső démonra vágyik. Szoros közöttük az orvos-ápolat kapcsolat is, Brenner az „új tudomány”, a pszichoanalízis módszerével próbálja megérteni Gizellát, ami a nő hisztériáját szexuális frusztrációra vezeti vissza – a Lény az altestemben lakozik, és bűnös élvezetekre kényszerít – mondja a még érintetlen Gizella. Ennek a viszonyoknak a kiteljesedése, amikor Brenner rituálisan átveszi a „nő altestében lakozó demont”, majd teljesíti Gizella kérését: „kivágja az agyát” (lobotómiát alkalmaz rajta), öntudat nélküli testté téve. És utána tud írni – Gizella naplóit folytatva, Gizella „démonát” felhasználva.

Annak ellenére, hogy a filmet Magyarországon forgatták magyar stábbal, a két főszereplőt külföldi: a Klein Gizellát alakító Kirsti Stubó norvég, az orvos alakító Ulrich Thomsen pedig dán nemzetiségű. Szász János rendező nem is keresett magyar színésznőt a szerepre, úgy vélte, hogy

ehhez a karakterhez a testnek egy olyan szintű feladása szükséges, hogy nincs olyan magyar színésznő, aki képes lenne rá. De a választás kitűnő, a norvég színésznő emlékezetes alakítást nyújt: Gizella szerepe mindenképp hálás szerep, és ő teljesen azonosul vele, maximálisan teljesítve a rendező azon elvárását, hogy a testét csak eszköz-

ként használja az alakítás tökéletesítésére, képes legyen teljesen föladni magát. Brenner doktor szerepe már kevesebb játékra ad lehetőséget, de Ulrich Thomsen kihasználja azt, és a nagyrészt ridegen, érzelemmentesen viselkedő orvosnak nagyon apró jelekből, leheletnyi arckifejezésekből képes érzékeltetni a pillanatnyi lelkiállapotát, érzelmeit.

A RENDEZŐRŐL



Szász János másodjára rendez CSÁTH GÉZA (eredeti nevén: Brenner József) alkotásából filmet – ezúttal Székér András segítségével. Ahogy előző alkalommal (A Wittman-fiúk), úgy most sem egy konkrét Csáth-művet vitt filmvászonra, hanem több novellát, illetve naplórészletet összeolvasztva írta meg a forgatókönyvet az Ópiumhoz. Az egyik leglényesebb forrása Csáth Géza elmeorvosi pályafutása során írt Naplóit voltak, valamint felhasználta a művész két novelláját: az 1908-as Ópiumot, és az 1912-es Egy elmebeteg nő naplóját (amiben a „Lény” által üldözött, megtébolyodott nő alakja megjelenik).

Emlékeztetek a színészi alakítások, de a film legerősebb pontja mégis az atmoszférája: a képi világa, a zenéje, a hangjai. Az elmegyógyintézetbeli jeleneteket a monostori erődben vették fel, ahová sikerült egy nyomasztó, a film történeti motívumait képíleg felerősítő díszletet felépíteni. A kockák jórészt barnásszürkék, általában csak a fény: a nap, és Gizella az, aki fehér-világosot hoz be ebbe a világba. De még ezzel együtt is nagyon nyomasztó a színeknek az ilyen szintű hiánya (egyedül Gizella szája piros azoknál a jelenetknél, amikor naplószerűen magáról beszél.) A tébolyda különböző középkori, inkvizíciós kínzóeszközökre emlékeztető szerkezetit Szöllösi Géza álmodtam meg, aki már a Taxidermiában is elborzasztotta a közönséget agyszüleményeivel. Maguk az eszközök nem történelemhűek, igaz, használtak hasonlókat, de Szöllösi látványközpontú



A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

alkotási inkább a film hangulatát kívánják erősíteni. (Ha már hitelesség: az elmegyógyintézet lakóit a síkvölgyi intézetből válogatták, így a bolondok teljesen valóságosnak tűnnek – mivelhogy azok.) A film operátora Máthé Tibor megkapta a 38. filmszemle operatőri díját, megérdemelten; a film képi világa sivárságával, reménytelenségével, ridegségével elsősorban nem csak illusztrálja a történetet, hanem a film talán leglényesebb elemévé válik. Ebben segítették Sipos István és német kollégái, Manuel Laval és Matthias Schwab, a film hangmérnökei, akik ezúttal a látványhoz azal egyenértékű hangélményt teremtettek: hallani lehet minden egyes szippantást a cigarettából, ahogy a morfiomos tú beszalad a bőr alá, és talán legijesztőbb: amikor a lobotómiánál a kezelt homlokába beleszalad a műszer. A film zenéje történeti motívumként is fontos, ugyanis Brenner doktor a film során többször Beethoven zongorázik. Az egyetlen szóveges dallam Catullus *Gyűlölök és szeretek*-jének megzenésítése.

A filmet érdemes megnézni: felejthetetlen élményt nyújt. De csak kiürített elmével, stabil lelkiállapotban – nem mintha ettől nem távoznánk a moziból teljesen letaglózva. **KRAMARICS**

vezetésével véres puccsot hajtanak végre. Az elmúlt hónapokban elég feszült török politikai helyzet fényében különösen érdekes, ahogyan erről ír a szerző. A törökök az utóbbi negyven évben egészen hozzászórtak ahhoz, hogy a katonaság sohasem engedi, hogy az iszlám túlságosan nagy befolyást szerezzen az állam életében. Ehhez hozzájárul még a konzervatív, nacionalista hívők hatalmas nyugatellenessége, mely folyton felhívja a figyelmet Törökország legnagyobb problémájára: arra, hogy nem tudják eldönteni, igazából a nyugati vagy a keleti világhoz tartoznak-e.

Ezek a kérdések a regénynek csak bizonyos részét képezik, a Hó ennél jóval sokrétűbb. Tekinthető oknyomozó riportnak, tragikomédiának, tragédiának, satíriának, történelmi regénynek, politikai kiáltványnak, szerelmi történetnek. Ehhez pedig hozzájárul Pamuk különleges elbeszélői technikája. A XIX. századi európai hagyományt idézve a fejezetek alcímei röviden beszámolnak a cselekményről. Az író folyton utal a könyvírás folyamatára, az elbeszélő, Orhán bej nyomozza ki lépésről lépésre mi is történt Ka karszi tartózkodása idején. Ezzel elbizonytalanítja az olvasót, vajon igaz a történet vagy csak kitaláció?

A Hó lassú sodrása ellenére igazán érdekes, összetett alkotás: irodalmi értéke, ismeretterjesztő szerepe, filozófiai és politikai fejtegetései együtt teszik kiemelkedővé. **- SZÁ -**

Ladies and gentlemen, here's the very best r'n'r band of the world:

Rolling Stones most és soha többé?

Koldusok bankettje csak a tehetősöknek

Már jó pár év telt el 1995. augusztus 8-ától, amikor is fellépett a világ leghíresebb rock and roll bandája a budapesti Puskás Ferenc Stadionban – Népstadionban – a Voodoo Lounge turné keretében. Nyugodtan mondhatom, hogy ezen a zenén nőttem fel, mert szüleim ahhoz a korosztályhoz tartoznak, amelynek a Rolling Stones nemcsak a zene miatt volt a kedvence, hanem azért is, mert a szabad életstílust is jelentette. '95-ben éppen az ötödik életévemet tapostam, amikor anyuék rettentő felszabadultan és izgatottan egy nyári délutánon eltűntek otthonról, mert ők akkor már ott lehettek az akkori ősrobbanáson.

Ugyanakkora eksztázisba került Kelet-Európa, amikor bejelentették, hogy Csehország, Magyarország, Horvátország és Szerbia felé is kacsinta-

gyengéket, az erőseknek meg tíz fő per négyzetméteres népsűrűségű, állott, cigifüstös levegőjű Gödörbelső jutott osztályrészül.

„A szupersztrádám a Hiperkarma, ez a sorsom. Nekem is meg lett írva”

A Hiperkarma énekese, Bérczesi Róbert egy falucskában nevelkedett, egyéves korában át-szúrta a kezét a drótkerítés, és egy veszett kakas véresre karmolta a fejbőrét. Ezek az első emlékei gyerekkorából. Hétévesen Komlóra került, ahol beírták a zeneiskolába. Eleinte trombitálni és kürtölni tanult, de a gimiben rátört a zenész ténedzserek természetes életkori sajátossága, a zúzásvágy. Ennek hatására a rézfúvósokat mellőzve szólógitározni kezdett, és megalapította a Blabla nevű zenekart. Ott voltak minden létező tehetségkutatón, várva az átütő sikert. A hírnév azonban csak nem jött. Viszont nyertek gitárállványt és előfizetést egy később soha nem kézbesített újságra. Végül az 1997-es Generation Next nevű tehetségkutató versenyen első lettek, és kiadhatták a Kétségbejöttön átlagos című lemezüket. Úgy tűnt, az album tartja magát a nevéhez. Alig kétezer példányt adtak el belőle, de a legelkeserítőbbnek a csekély koncertközönség bizonyult, ami idővel egyre inkább apadt, no meg a tény, hogy a bandából hiányzik az összetartás.



A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

nak, hiszen legújabb lemezük, The Bigger Bang megérdemeli egy világkörűli turnét. Sajnos régen a zenekar menedzserének kompromisszumkész-sége nem volt elegendő egy magyarországi koncerthez, mivel a jegyárak a csillagos eget verték, illetve a hazai gazdasági és politikai feltételek nem tették lehetővé a gigantikus rock and roll show-t. Így a „banda” ekkor még nem látogatott el a „Balkánra”, hogy elhozza a 60–70-es évek Stones-hangzását. A jelenlegi turné 2005 őszén kezdődött, és úgy söpört végig Észak-Amerikán, mint egy hurrikán, csak nem károkat, hanem eufóriát okozott. A Stones szakított az egy turné – egy program elvével, és a körúton életművük kb. 400 darabjának felét adják elő – esténként 20–22 számot kiválogatva. Így egyetlen koncert sem hasonlatos a többivel.

A Bigger Bang turné 437 millió dollárt hozott a banda konyhájára úgy, hogy Keith Richards kókuszfárló lepottyanva szerzett fejszerűlése mi-

Amikor elkészült a második lemez kissé rockosabb hangzással, a kiadó meghallgatta, fintorgott, és sajnálattal közölte, hogy ezt ilyen formában nem tudja megjelentetni. Az album kivégzése, és hogy „POP” volt a kiadó válasza, mikor a zenekar megkérdezte, hogy mit kellene helyette csinálnia, az utolsó cseppek voltak Robi poharában.

Így történt, hogy Dióssy D. Ákos, a Kispál és a Borz billentyűsének segítségével felvett egy albumot, amit azután megmutatott a zenekarnak azzal a szándékkal, hogy majd együtt feldolgozzák. A Blabla azonban a fejét rázta. Robinak nem tetszett a hozzáállásuk. Egy alkalommal egy órát kellett várni koncert előtt a gitárosra. Ráadásul nem is jártak el együtt szórakozni, annyira nem volt jó a kapcsolatuk.

Az új albumot tehát megmutatta néhány zenész barátjának, akiknek, ellentétben a Blablával, nagyon tetszett. Így lett Bérczesi szólólemezből zenekar, és több-kevesebb tagsere után kialakult mai felállása: Frenk dobol és vokálozik, Laca baszusgitározik, Robi és Stevenson szólógitározik, Bacs Gyula szintetizátorozik, és közben folyton dohányzik, Zacsi pedig kongán és egyéb ütőhangszereken játszik. Az első után három évig gyűjtögették az élményeket, 2003-ban pedig megjelent az Amondó című lemezük, amit sokan értetlenül fogadtak, lévén az egész egy óriási belső párbeszéd. „A skizofrénriáról ugyanazt gondolom, mint a paranoiáról. Nem emberi betegség, hanem emberi tulajdonság” – nyilatkozta Robi az albummal kapcsolatban. Szerinte a szöveg úgy íródik, ahogyan az ember beszél. Ezért tűnhet a Hiperkarma amolyan „hadarós zenekarnak”.

Nem könnyű úgy zenélni, hogy Robin kívül mindenki foglalkozik mással is. Frenknek például most jelent meg a szólóalbuma, a Szívzörejek. Elnézve őt, a Hiperkarma dobjai mögött talán nem is sejtjük, milyen lassú, véres, rúzsos és szemce-ruzás zenét játszik.

KINCSES BRIGITTA



att jó pár koncertet el kellett halasztani. Ezek az elmaradt koncertek hozták Magyarországra a megváltást, hiszen ezeknek pótlását kötelességének érezte a Stones.

A turné 2007-ben is folytatódik, és maga Mick Jagger jelentett be 27 új koncert dátumot a nyárra. Belgiumban kezdenek június 5-én, és Angliában fejezik be a turnét. Budapestre július 20-án jönnek, és a Népstadionban fogják megmutatni Magyarországnak, hogy nem is olyan vének eget. A mostani jegyárak, ha nem is a csillagos eget, de a plafont azért rendesen döngetik. A fanyalgóknak Hobó örökigazságát idézem: ti mennyiért tudnátok ugyanezt megcsinálni? Ha pl. Révész Sanyiek karácsonyi ajándékát vesszük, akkor egyáltalán nem beszélhetünk magas árakról. A Mick Jaggernél 14 évvel fiatalabb Takáts Tamás a 95-ös koncerten egyszer végigfutott a Stones színpadán, és nem maradt szulfája a refrénhez...



Ha ez nem is lesz egy olyan koncert, mint a riói strandon, ahol másfél millió ember volt kíváncsi rájuk – hozzáteszem, az ingyenes volt –, de biztos vagyok benne, hogy itt nálunk negyvenezres tömeg előtt is ugyanolyan hangulatot tudnak csinálni. A koncert 6 órakor fog kezdődni, és körülbelül kétórás lesz, rengeteg pirotechnikával, hatalmas erősítéssel, és egy külön színpaddal a küzdőtér közepén, ahol szokásukhoz híven pár számot elő fognak adni a hátrébb állók örömeire.

Mick Jaggert most is megkérdezték, hogy ez lesz-e az utolsó turnéja, erre ő azt felelte, hogy: „19 éves korom óta ezt kérdezik...”. Nem biztos, hogy ez lesz a legendás zenekar utolsó koncert-sorozata, hiszen a 2002-es Forty Licks turné után is sokan mondták, hogy nincs tovább, aztán íme, ez lett belőle.

– SZIRMAI –

„Meg akartam ölni egy szerzetest”

Beszélgetés Umberto Eco olasz nyelvész-íróval

Az április 12-én megnyílt XIV. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál díszvendége az idén 75 éves Umberto Eco volt. SZÜCS ÁGNES, amíg a dedikálás végtelen hosszú sorában várazkodott, addig a posztmodern kor legnagyobb nyelvészével elképzelt egy posztmodern interjút.

☛ Először is meg szeretném köszönni, hogy hajlandó interjút adni az A La Bárdosnak. Igazán nagy megtiszteltetés ez nekünk...

– Ugyan, hagyja csak – mosolyodik el a jószágos nagypapa módjára. – Én örülök annak, hogy a fiatalokat érdekli egy magamfajta öregember és a könyvei. Látom, zavarban van... miről beszéljek?

☛ Tudom, hogy mindig ezt kérdezik Öntől: de hogyan lett író?

– Gyermekkori tartozásomat fizettem meg azzal, hogy regényíró lettem. Már tízéves koromtól irogattam, ahogy ez szinte az összes gyerek teszi, aki egy kicsit is szeret olvasni. Gondolom, maga is kacérokodik a gondolattal – kacsint rám, én meg csak irulok-pirulok. Rengeteg mindennel foglalkoztam, míg végre írásra adtam a fejem.

☛ Igen, tanított rengeteg neves egyetemen, szerkesztője volt az olasz televíziónak, a szemiotika (a jelrendszerek kutatásával foglalkozó tudományág – a szerk.) professzora lett, foglalkozott a tömegkommunikációval, az irodalomtudománnyal, esztétikai tanulmányokat írt – hadarom. Tanár úr, én készültem!

– Igen, igen, annyi mindent csináltam, hogy néha magam is meglepődöm rajta. Mégis, úgy érzem, mindez nem elég. Még többet szerettem volna elmondani az embereknek. De erre is meg kellett érnem: majdnem ötvenéves voltam, mikor megjelent *A rózsza neve*.

☛ Azóta sem jelent meg olyan sok regénye. Miért?

– Egyrészt azért, mert úgy gondolom, hogy írónak lenni nem foglalkozás. Az, aki évente ír egy regényt, az rabszolga. Nekem van polgári foglalkozásom, csak akkor írok, ha kedvem van hozzá. Ez óriási szabadságot biztosít számomra. Másrészt, tudja, nekem az első regényem akkora siker lett, hogy azt képtelenség túlszárnyalni. Írhatok mind bármiről, az emberek többségének mindig csak A

rózsza neve fog eszébe jutni rólam. ☛ Ha már ennél a könyvnél tartunk...

– Nem, ne is folytassa. Annyit kellett már erről a könyvről beszélnem, hogy beleuntam. Mindig megkérdezik tőlem, hogy miért éppen ezt a témát választottam. Erre azt szoktam mondani, hogy meg akartam ölni egy szerzetest. Tudja, Aquinói Szent Tamásról írtam a doktori disszertációt. Mire elvégeztem az egyetemet, teljesen kiábrándultam a vallásból. Valahogy elégtételt kellett vennem – hirtelen elneveti magát. – Komolyan ne vegye! De érti már, ugye? Bűszke vagyok én erre a regényre, de azóta eltelt harminc év, és én közben alkottam. Ennek ellenére most is, hiába az új könyvemnek, a *Loana királynő titokzatos tűzéne* van a dedikálása, mégis, maga is hozza a régi-új Rózsza nevéket... Félre ne ertse, örülök én neki, de ha az úgy tetszett, akkor olvassanak már mást is tőlem.

☛ Igen, ott van például a Foucoultinga.

– Látja! – derül fel hirtelen az arca. – Az egy nagyon érdekes valami. Mert annak ellenére, hogy regényíráskor nem gondolok az elméleti tárgyú műveimre, tanulmányaimra, esszéimre (mint már céloztam rá, ez nem munka, inkább szórakozás nekem), a Foucoultingához annyi anyagot gyűjtöttem, hogy végül nem is került bele minden a könyvbe. Kénytelen voltam egy ilyen, kabbalával foglalkozó egyetemi kurzust indítani, hogy átadhassam az egész tudásomat.

☛ És ha már említette, a Loana...
– Ez különösen kedves számomra – kapva-kap a szón. Loana egy titokzatos, elbűvölő képregényalak a gyerekkoromból.

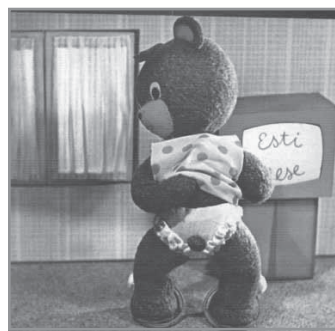
☛ Tehát életrajzi vonatkozású?

– Nem – rázza a fejét –, nem állítanám, hogy ez a könyvem több életrajzi vonatkozást tartalmazna, mint a többi. Bár, mindenki beleír a műveibe valamit az életéből, belead valamit magából, mégis, a regény arról szól, hogy „én itt most befejeződöm”, és ezt egy szerzőnek el kell fogadnia. De visszatérve a Loanára, a gyerekkori emlék teszi igazán kedvessé számomra. A múlt megszálottja vagyok, mint látja, és ha egy kicsit kapcsolódik az én múltamhoz a téma, az igazán szép – alig fejezi be az interjút, már int is az asszisztense, hogy lejárt az idő. Alig tudok annyit rebegni, hogy:

☛ Hálásan köszönöm az interjút.

Ötvenéves a Magyar Televízió

Ma a legtöbb diák a tévénezés alatt azt érti, hogy betesznek egy DVD-filmet a lejátszóba, vagy csak egyszerűen rákapcsolnak az egyik kereskedelmi vagy zenecsatornára. Ezért talán sokan nem is tudják, hogy a Magyar Televízió most ünnepli az ötvenedik születésnapját.



A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

Ebből az alkalomból a tévé munkatársai azzal kedveskednek nézőiknek, hogy emlékeztető pillanatokat vetítenek vissza, és újra a népszerű bemondók ülnek a kamerák előtt. A születésnap alkalmából a Híradó teljes mértékben visszaváltozott a régi formájába. A mindenki által megszeretett tévéhíradó főcíme csendül fel nap mint nap. A gongütéssel kezdődő tram-tram-tra-tram zenére egy televíziós kamera a nézők felé fordul, a háttérben látszik a televíziószékház, a volt Tözsdepalota épülete. Így szüleinkben, de leginkább nagyszüleinkben emlékek törnek fel, újra fiatalnak érzik magukat, és nagy élvezettel mesélik, hogy mi minden történt annak idején.

1954-ben indult be a rendszeres kísérleti televízióadás Magyarországon. Az MTV hivatalosan 1957. május 1-jén kezdte meg működését, amikor a május elseji ünnepségekről sugározott műsort. Ekkor egyetlen közvetítőköocsival, négy kamerával, szuperortikon-rendszerrel működő

mikrohullámú adóval, rádiós kölcsönként riporterekkel közvetítettek a Hősök teréről egymillió ember felvonulását, a politikai nagygyűlést és Kádár János beszédét. Ettől kezdve hetente háromszor volt kísérleti műsor, és már nemcsak filmeket, filmrészleteket sugároztak, hanem eljuttattak a tévékamerák az Operába, színházi előadásokra és sporteseményekre is.

A magyar televíziózás első önálló hírműsorát Képes Híradó címmel sugározták. Összesen tíz percen tudósítottak tíz eseményről. Olyanokról, hogy dolgoznak a gyapjús és fonógyárban, vagy hogy újjáépült a Corvin mozi. A Képes Híradó kezdetben hetente egyszer, keddenként jelentkezett, majd hetente kétszer-háromszor. A tévékészülékek száma az országban körülbelül ötezer volt.

Mára a korszerűen felszerelt stúdióban három díszletem is együtt van, az épített, a vetített és az úgynevezett blue box technológia, mely Európában szinte egyedülálló.

A magyar televízióinak legendás műsorvezetői voltak, illetve vannak. Többek között meg kell említeni Antal Imrét. Első műsora egy „házaspárban” volt, mely hatalmas sikert aratott, így megkapta a „Halló fiúk, halló lányok” című ifjúsági show vezetését is. Hosszú ideig vezette Vitray Tamással a szilveszteri műsorokat. Majd több mint húsz évvel ezelőtt elindult igazán népszerű műsora, a *Szesélyes évszakok*. A kvízműsorok sztárja volt régen Szilágyi János, Egri János, később Vágó István. A tényfeltáró újságírás fájdalmasan fiatalon elhunyt zsenije Déri János. Sokan közülük a tévé által meghirdetett *Ripporter kerestetik* című vetélkedőben tűntek fel. Vágó azóta is kedveli a vetélkedők minden fajtáját.

Mégis, számunkra az MTV legismertebb „munkatársa” a tévémaci. A jól ismert dallam a hét minden napján felcsendül, és aranyos mesékkel zárja le a fiatal tévénezők napját az álmok világába küldve őket. Mindenkinek kedves emlékei vannak az Esti mesével, tehát az MTV-vel kapcsolatban, azonban sajnos egyre kevesebbet vagy szinte egyáltalán nem is nézzük mi, diákok a csatornát. Itt a jó alkalom, kapcsoljunk néha az MTV-re!

ROTYIS BIANKA



Sztárok az ötven évből: felül tévémaci, alul Kudlik Júlia

tömeg ellenére sikeresen felverekedjük magunkat. Ilyenkor szoktam elgondolkozni azon, hogy milyen lehet a heringeknek a konzervdobozban, de általában arra a következtetésre jutok, hogy mi jobban jártunk, mert bár itt is kétségtelenül bűdös van, és nincs hely, legalább sötét is.

A buszon fellépő helyhiány pedig azokra a három lábon járó, négy szemű, alacsony és széles termetű hirdetőoszlopokra (nyugdíjasok) fogható, akiknek mindig pontosan abban az időben kell kimenniük a veteményes kertet gondozni, és akciók után kutatni a hipermarketekben, amikor mi iskolába megyünk, vagy épp jövünk onnan. És ilyenkor persze jönnek a szokásos szövegek, hogy: „Ezek a mai fiatalok akkora táskákkal járnak, hogy el se lehet férni és egyébként is hogy néznek ki, mindegyiknek zenélő dugók vannak a fülébe... bezzeg az én időmben... hova fut ez a világ? stb.” Nos ez az, amiért a legtöbb diáknak feláll a

hátán a szőr, de ha valaki mégis tesz néhány megjegyzést, még a nénikék vannak felháborodva.

Vizont vannak olyan sofőrök is, akik a „Sok jó ember kis helyen is elfér” szisztémát a fék és a gázpedál gyorsan, felváltva történő változtatásával alkalmazzák. Ilyenkor a nép odapréselődik a busz hátuljába, és elől ismét lesz hely. Nemhiába, találékony nép a magyar.

De nemcsak találékony, művészi is. Ezt az ülések hátulján és egyéb helyeken olvasható feliratok és további remekművek is bizonyítják. Pl.: *Colos látv Törpilla forevör* egy rakat szívvel diszitve. Ám van úgy, hogy fontos történelmi események is rögzítésre kerülnek. Pl.: *Itt jártunk*, 2006.12.10. *Cuncimókus*, *Józi* stb.

Ahogy az a nótában is benne van: „Trabanton szállni élvezet”, nos nem csak Trabanton, hanem a Vértes Volánon is szárnyalhat a tisztelt utazóközönség.

– W. D. –

Hosszú idő után idén unalmas a június!

A belső vizsgák emlékére

A tantestület a tavalyi tanév végén szerény többséggel úgy határozott, hogy a 2006/2007-es tanévtől kezdve a belső vizsgákat megszüntetik. A döntést több évig tartó vita előzte meg, mivel az egész iskola életét meghatározó kérdéssről volt szó. De úgy tűnik, hogy a többség nem is vesz erről tudomást, és nem fogja fel ennek a jelentőségét. Erről kérdeztük meg a tanulókat. – Az új helyzetről KIS GÁBRIEL kérdezte meg a Bárdos tanulóit.

☛ **Hallottál róla, hogy év végén vizsgáznod kellene?** – kérdeztem.

– Tényleg?! Nem is tudtam, hogy van ilyen. De azért tök jó, hogy nincs, mert nem lenne most sok kedvem tanulni – mondta egy hatodikos kislány.

– Mikről? – kérdezett vissza egy kilencedikes srác. Aztán rájött: – Ja, igen, hallottam nyolc évfolyamosoktól, hogy voltak korábban ilyen év végi szivatások. Hát, én örülök, hogy nekem nem kell.

☛ **Mit szólsz ahhoz, hogy idén nem lesznek év végi vizsgák?** – kérdeztem.

– Emlékszem, hogy hatodikban az irodalomvizsgára nagyon sokat tanultam, azért borzasztóan idegesít, hogy az utánunk következőknek már

nem kell vizsgáznia – válaszolta egy nyolcadikos lány.

– Szerintem hülyeség, hogy eltörölték, mert a mostani kicsiknek nagyon nehéz lesz, hiszen nem tudják, hogy mire számítsanak az érettségien. Mi annak idején megtanultunk tanulni egy vizsgára, kidolgozni a tételeket, és most, hogy érettségiztem, tudtam, mire számíthatok, nekik viszont fogalmuk sem lesz arról, hogyan kérdik őket, és hogyan tanuljanak – felelt egy tizenkettedikes nagylány.

– Hasznos volt, mert év végén átismételtük, amit az adott évben tanultunk, így elmélyülhetett a tudásunk. Másrészt most könnyebb a helyzet, mert csak az év végi hajrára kell koncentrálnunk – gondolja az egyik osztálytársa.

– Az a véleményem, hogy jó tapasztalat volt, mert kipróbálhattuk a vizsgaszituációt, de örülök annak, hogy idén nincsen – mondta egy tizedikes fiú.

Láthatjuk tehát, hogy a diákság felismerte ennek a hosszú távú előnyeit, mégis örülnek, hogy egy gonddal kevesebb. Ha a tanárok oldalát nézzük, talán ők az eltörlés legnagyobb nyertesei, ugyanis ezzel nem nő tovább a térítés nélküli munkájuk mennyisége. Ez pedig a jelenlegi közoktatási rendszerben az egyetlen kis öröm helyzetükben.

A siker hangjegyei

Interjú Vörös Gyulával

Kettő óra tíz perc... negyed három... fél három... még mindig nem érkezett meg. Hát igen... ezzel számolni kell, ha az ember egy ilyen fontos, elfoglalt fiatalemberrel készít riportot. A Bárdos komolyzene- vagy éppen kakaókedvelő közönsége számára biztosan ismerősen cseng a neve; Vörös Gyula megyénk – bátran mondhatom – legsikeresebb hegedűművésze, művészeti vezetője és menedzsere... – TÁLOS ZSÓFIA interjúja

☛ **Nos, látom, hogy nagyon elfoglalt... mostanában mi tölti ki a napjait?**

– Ezt jól látod. Az elmúlt öt évem szinte minden napját a munka teszi ki. Két zenekart alapítottam 2001-ben, az „Évszakok” Kamarazenekart és a Tatabányai Szimfonikus Zenekart. Ezekben hegedűn játszom, és menedzselem is őket. Ez egy szerencsésen speciális eset, mivel a vezetés terén is van tapasztalatom, nem kellett az együttesek mellé menedzsert felfogadni... anyagilag sem tudtuk volna megengedni.

☛ **Miért éppen a zenét választotta, és miért éppen a hegedűt?**

– Mindig is érdekelt a zene, és 1992-ben diplomát szereztem a Zeneakadémián... innen már nem volt kérdéses.

☛ **Mit gondol, a képzőművészeteknek vagy a komolyzenének van Magyarországon nagyobb „rajongótábora”?**

– Ezek az arányok folyamatosan változnak... Sajnos, a média az, ami emberek tömegét mozgatja meg, befolyásolja, és tereli őket bizonyos művészetek, gondolkodásmódok felé.

Most vegyük példának a Megeasztárt... saját tapasztalatomból is mondom, hogy ennek hatására az emberek valamivel jobban érdeklődtek a zene iránt... Tatán a szabadtéri színpadon rendeztem egy műsort, ahová pár megeasztárost is meghívtunk: közel kétezer ember jött el. A média formálja a közízlést. A képzőművészetekkel való hasonlóságát nem tudom megítélni, a zene mellett sajnos nem igazán volt rá időm.

☛ **Ha már a médiánál tartunk... Mi a véleménye azokról a tehetséges emberekről, akik habár komolyzenei szakképzésben részesültek, a média mégis bekebelezte őket, így már nem képviselnek olyan értéket, mint amire képesek lennének?**

– Sokan azt gondolják, hogy ezek a zenészek a könnyebbik utat választották... pedig nem! Gondolj csak

bele; órákat, napokat vannak egy stúdióban, a magánéletük szinte elveszett, és bekerülnek egy taposómalomba. Ők ezt választották, és felvállalták minden nehézségével.

☛ **Őn hajlandó lenne rá?**

– A médiaszereplésre? Nem hiszem. Örülök neki, hogy itt Tatabányán lehetett valami sikereset alkotni. Sok mindent elértünk, és őszintén büszke vagyok mindenre, mivel közben tartottam mind a művészi, mind pedig az anyagi részét a dolognak.

Emlékszem, ugyanebben az évben ültünk Sándor János igazgató úrral, amikor eszembe jutott, hogy itt milyen jó koncerteket, zenés estéket lehetne tartani. Akkor ő volt az első, aki ezt az ötletemet örömmel fogadta, és beleegyezett. Azóta a kakaókoncert fontos lett nekünk, és szerintem a diákságnak is.

☛ **Ezeket a koncerteket fontosabbnak tartja, mint a külföldieket vagy az országon belüli más koncerteket?**

– Mostanában sajnos külföldön nem játszunk. Alchmarban, Hollandiában voltunk, de nehéz egy kis költségvetésű, kis marketinggel rendelkező együttest eladni külföldön. De azt nem győzöm hangsúlyozni, hogy remek dolog, hogy Tatabányán kezdetét vette egy profi zenekari élet, erős számai képzésben részesült zenetanárokkal. Kezd kialakulni ezeknek egy állandó magja, amelyre lehet építeni, és ezért akárhol megállja a helyét, egyszóval megnőtt a presztízse.

☛ **Tényleg fantasztikus dolog, hogy ennyi sikerben volt része, de volt olyan pillanat, amikor úgy érezte, hogy kudarc érte?**

– Először is: mi az, hogy kudarc? Az, hogy az életed másként alakult, mint ahogy vártad, még nem biztos, hogy kudarc, csak éppen el kell gondolkodni, hogy mit kell máshogy csinálni, hogy úgy alakuljanak a dolgok, ahogy te szeretnéd. Ha pedig rajtad kívül álló okok miatt fordulnak rosszabbra a dolgok, akkor nem azon kell mérlegelni, hogy miért is történt így, hanem meg kell próbálni



ALLEGRO BARBARO

FOTÓ: NAGY TAMÁS

helyreállítani azokat. Szerintem ez a titka az egésznek, és éppen ezért még nem éltem meg sok kudarcot. Például az elmúlt öt évben minden tökéletesen sikerült mind üzleti, mind magánéleti szempontból, és nem adom meg az örömet senkinek, hogy tönkregygye öt év kemény munkáját.

☛ **Mi a célja a kakaókoncertekkel például itt az iskolában? Alakítani akarja a fiatalok zenei ízlését?**

– Tulajdonképpen csak szórakoztatásnak indult... Amikor Fischer Iván elkezdte ezeket a programzenéket közönség előtt játszani, akkor izgalmas, új műfajnak bizonyult. Nem akartuk befolyásolni a közízlést. Az is újdonság volt, hogy két hegedűjáték közben beszélni kellett a közönséghez, és a gyerekek reakciójából sok minden kiderült. Ez kezdetben nehézségeket okozott, de aztán belejöttem! Lehet, hogy sok gyerek először csak a kakaó meg a kalács miatt jön el, de zenehallgatás közben

valami történik velük... elkezd nekik tetszeni ez a műfaj, megfogja őket az élő zene varázsa, az a hangzás, amikor a sok hangszer egyszerre csendül fel... – ki tudja? Lehet, hogy később ezek miatt az élmények miatt fognak komolyzenét hallgatni.

☛ **Mi a véleménye a mai fiatalok zenei ízléséről?**

– Az nagyban a mi felelősségünk is, hogy a fiatalokban milyen zenei világ alakul ki. Manapság nagyon sok értéktelen zene van, de klaszikus műfajban is. Felnőtt korukra a gyerekeknek is megváltozhat a zenei ízlésük.

☛ **Önök kik a kedvencei napjaink népszerű zenészei közül?**

– Hát... Nagyon szeretem a Princet, régen valamiért a Váradi Roma Caffé zenei világa is megfogott. Sok kedvencem van, fiatalok közül is természetesen. A Megasztárt óhatatlanul is üzleti szemmel néztem végig sajnos... ilyen alapon Kantor Tamás, Póka Angéla és Rúzsa Magdi voltak a kedvenceim. Kedvelem a funky

zenét is. A magyarok közül szeretem még Charlie-t, a Piramist, és még sorolhatnám... Az új felkapott énekeseket annyira nem ismerem, nem igazán hallgatom rádiót, ha valami rendezvényre készülök, akkor azon jár az eszem a kocsiban is.

☛ **Ez után a sok siker után van-e még valami, amit el szeretne élni az életben?**

– Ezt az évet Tatabányán még át kell vészelnem... át kell lendítenem az együtteseket a gazdasági nehézségeken. Nem lesz könnyű... A Jászai Mari Színház felújítása és az egyre növekvő bérletárak miatt kevesebbet próbálhat az együttes. Így nem lesz egyszerű összetartani mind a kettőt.

☛ **Nem gondolt még arra, hogy itthagyjja a várost?**

– Nem! És te vagy ma a második, aki ezt kérdezi... miért?

☛ **Mostanában mindenki nagyobb lehetőségeket keres nagyobb városokban.**

– Áh, örülök, hogy Tatabányán mindezt elértem, és még mindig

kiugrási lehetőségeket keresek az együtteseknek, tovább kell gondolkodni, egyre magasabb szinten kell szórakoztatni az embereket.

☛ **Végül mit tanácsolna azoknak a fiataloknak, akik zenei pályával kacérkodnak?**

– Nehéz döntés, nekik kell tudni. Ha valaki kimagasló tehetség, és nem tudja elképzelni az életét zene nélkül, akkor egyértelmű, hogy mi a válaszom: mindent bele! De ha valamelyik ezek közül hiányzik, akkor nem sok biztatót tudok mondani. Napjainkban a vidékiek nem kapnak támogatást, és egyre több együttes, nem csak vidéken, feloszlik. Nem túl biztató a jövő ilyen szempontból, szűkülnek a lehetőségek.

Köszönöm a beszélgetést, szerintem mindenki nevében mondhatom, remélem, a zene, az ember legősibb művészeinek egyike nem fog a romló társadalmi és gazdasági helyzet miatt egyszer csak eltűnni a Föld színéről. Végezetül annyit: legyetek nyitottak mindenféle zenére, csak ezzel tarthatjuk életben!

Mindig péntek

Dolgozatok, tanulás, tandíj... mindezek ellenére el kell ismerünk, hogy diáknak lenni nem olyan szörnyűséges. Nyakunkban a szünettel, túl minden számonkérésen, ments, isten, az érettségig, már csak egy dolgunk van: átgondolni, mit is kellene kezdenünk a nyárral, hová mehetnénk, miféle mámorba, táncba szédülhetnénk, és hogyan élhetnénk sokat, nagyon sokat. – KINCSES BRIGITTA írása

Ha ennyi életre nem lenne pénzünk, akkor még mindig táborot verhetünk egy padon, és zsebeink kiforgatásával, meg persze némi tarhálással össze lehet szedni egy pár százast kannásra, valamint az annak nem épp kifinomult zamatát elnyomó kólára, esetleg néhány zacskó gyümölcsízű Boleróra. Az összekeverés után tapasztalható ízélmény így sem mondható százszázalékos-

nak, de megfelelő mennyiség elfogyasztása után ez nem bír nagyobb jelentőséggel. Miután elfogyott a mennyei nedű, kezdetjük újra a gyűjtést. Az éjszaka közepére már olyan mértékben fog áradni belőlünk a piaszag, hogy egy jó szándékú, időseni sem lesz hajlandó pénzt adni a „buszjegyre”. Ilyenkor marad a csoportos éneklés, azután az egyre lankadtabb beszélgetés, majd zene-

FORRÁS: INTERNET



hallgatás, holtpontra mobilozás a teljes nihilig, míg hajnalban hazabalagva mindenki nyugovóra nem tér.

Az össznépi mulatozás legnépszerűbb formája a házibuli. Megrendezésére, sajnos, csak ritkán nyílik alkalom, mert hát a buli még minden is lenne, no de a ház. Mindegy, hiszen a szülők sincsenek mindig otthon, csak meg kell várni a megfelelő pillanatot, mikor apáéknak elégük lesz az életből, a munkából, félresiklott életű csemetéikből, és elutaznak. Akkor aztán étel, ital, hangfal, és jöhet az egész éjszakás ereszd el a hajam. Szórakozás, filmnézés, táncolás, emberek közelebbi megismerése a benyilókban, reggel pedig porszívózás, bútordarabok ráhelyezése az elejtett cigarettára égette folytonosságihiányokra, véccécucálás, és persze masszív reménykedés, hogy anyu nem vezet nyilvántartást a pezsgős poharak számára.

Természetesen Tatabánya is rengeteg lehetőséget kínál a szórakozásra, ott van például a Vadorzó és a Roxy. Mindkettő az egymásnak dörgölődős, verejtékcsappes, gőzkiengedős táncolásnak ad otthont, csak az előbbi a diszkó, az utóbbi a rockzene kedvelőinek. A Royal Casino teraszának barátságos a hangulata, a Club 2000-ben megjőket lehet biliárdozni. Ha valaki egy csendben ülős, szolid estét szeretne, válogathat a rendkívül nagyszámú, és sokféle színvonalú tatabányai kocsmák között. Rengeteg az alkuszgyűjtő, amelyben részeg bácsik és nikotintól aszott, ötvenes nénik, hátuk mögött a szennyes élet minden negatív tapasztalatával, erednek délutánoként a nagy igazságok nyomába. Vannak olyanok is, ahol a „tizennyolc év alattiak számára szeszitalt nem szolgálunk ki” tábla alatt a vidám hölgyecske két felest nyújt át Janinak a nyolc ából, vannak botrányosak, mint a Guruló, szépek, mint Velence, nagyok, mint a Belvár, teraszosak, terasz nélküliek, zsúfoltak és kevésbé népszerűek. Ezeken kívül vannak kávéházaink, cukrászdáink, és az igazi kultúrmisszió termékeként megépült plázánk, a Vértes Center. Persze lehet szidni, sznobként fintonogni, kritizálni a megspórolt mozgólépcsőket, elvből nem bemenni, azért mégiscsak előnyös, hogy végre lesz mozi, Libri könyvesbolt, és persze kínai, amelynek kínálata, dögcserke-feldolgozás ide vagy oda, valódi gasztronómiai gyönyör.

Ezen csábító lehetőségek ellenére, ha valaki mégis úgy dönt, hogy áldoz az egkebe szökött vasúti menetje-

gyek vásárlásának oltárán, fővárosunkban rengeteg program várja. Pesten sem minden drága, az augusztus utolsó szombatján tartott Budapest Parádé például ingyenes. Bár idén a szervezők addig számolgattak, hogy arra a döntésre jutottak, 2007-ben nem szervezik meg a felvonulást. Na nem kell kétségbe esni, még idén is lehet ég felé nyújtott karokkal énekelni Náksi és Brunner himnuszát, mert a Népstadion kertben a Bónusz nevű afterparti nem marad el, csak az Andrassy úton nem csodálhatjuk meg a kamionokban örült táncot lejtő, csillogó testű fiatalok csodás idomait, bár alighanem ezzel a Parádé elveszíti a jellegét.

Idén kilencedszer nyitotta meg kapuit a Zöld Pardon Pesten, a Petőfi-híd budai hídfőjénél, ahol egész nyáron át, minden este lehet költeni a nappal verejtékező összeszórólapozott pénzünket. Bár a belépő nem drága, száz forint, az alkoholtartalmú italok árával bőségesen ellensúlyozzák ezt az olesóságot. A berúgást tehát a Pardon előtt elterülő dús gyepen kell megejteni, és mivel ételt-italt tilos bevinni, azokat a direkt kutatásra szakosodott hajléktalanok, és persze más fiatalok elől is bokrok alá kell rejtetni, vagy teszköz zacsiban faágakra akasztani. A Pardonnak nincs teteje, de egy kis nyári zápor legalább lehűti a táncoló tömeget. A belépés nem sima ügy. A koncert elkezdődik, és hatalmas tömeg kezd befelé nyomulni. Közben döfködik az ember hátát: „Menjél, menjél!” Hátrafordulás, vigyor: „En mennék, de tudod, itt ez a tömeg”. A bejárat előtti automata nem törődik az aggodalmaddal, hogy már buli van, és nem vagy bent, hanem elnyeli a százasad. Akkor meg lehet próbálni angolosan átlépni az utat elzáró rúd fölött, de elég nagy a valószínűsége, hogy egy bácsi elkap, és visszahúz: „Hova, hova ilyen sietősen?” És akkor jön a magyarázkodás, könyörgés, míg végül beengednek.

Augusztus 8-tól kezdődik a Sziget Fesztivál, amely minden rendezvényénél több külföldit vonz hazánkba. Azért ez meglátszik a jegyárakon is, sajnos majdnem negyven ropit kell fizetni egy egyhetes sátrazásért. Ha nem akarjuk ekkora költségekbe verni magunkat, akkor menjünk a június 4-től megrendezendő négynapos soproni Volt Fesztiválra, vagy hasat süttetni a Balaton partjára.

Mert mi lehetne jobb egy három hónapos pénteknél? Talán csak az egyetemi, főiskolai háromszázhatvanöt napos péntek.

Lengyel, magyar – két jóbarát

Lengyel testvérvárosunk, Będzin meghívta Tatabányát – valamint a hasonló kapcsolatokat ápoló litván Kaisiadorys és orosz Izsevszk – néhány politikusát, pedagógusát és diákját, hogy a barátságot mélyítve részt vehessenek a város hagyományörző napjain. Iskolánk három tanulója, KIS GÁBRIEL, MONOSTORI ANDREA és SZÜCS ÁGNES vehetett részt ebben a programban, az ő beszámolójukat olvashatjuk az alábbiakban.

Május 24., csütörtök

Eljött a nagy nap, ma megyünk Lengyelországba. Reggel egy rövid iskolai látogatás után rohantam haza, hogy végiggondolhassam, mit felejték majd itthon. A kapkodás közepette igyekeztem rendezni gondolataimat, és úgy éreztem, hogy még egy esetleges medveharapásra is felkészültem. Miután még egyszer ellenőriztem a csomagom tartalmát, útra keltem. Ekkor döböntem rá, hogy a több tonnás táskámat talán nem tömegközlekedésre tervezték, de szerencsére csak két megállót kellett mennem. Az órára nézve tempós sétába kezdtem, hogy pontosan egy órára odaérjek a megbeszélt helyre. Lihegve érkeztem a polgármesteri hivatal elé, és azt hittem, hogy már csak rám vár mindenki, ezért gyorsan bedobtam a táskámat az utánfutóba, és már készültem is beszállni a kisbuszba, amikor észrevettem, hogy a többiek még az épület mellett ácsorognak. Tehát nem késtem el (hurrá!). A sietség azonban

nem bizonyult kifizetődőnek, mivel végül csak kettőkor indultunk el. A hétórás utat arra használtuk fel, hogy megismerkedjünk a delegáció tagjaival, énekeljünk egy kicsit, no, meg persze aludjunk. Miután megérkeztünk, és kinyújtóztattuk elgémberedett végtagjainkat, egy gyönyörű hotelba vezettek minket, ahol megvacsoráztunk. Evés közben megérkezett az első lengyel lány, aki mint később kiderült, az én vendéglátóm volt. Rövid eligazítás után elvált utam csoporttársaimtól, és belevetettem magamat az ismeretlenbe. A ház feltérképezése után ágyba dőltem, és aludtam, mint a bunda.

Május 25., péntek

Másnap a könyvtár előtt találkoztunk, és kissé idegesen nekiláttunk a projektünk előkészítésének. A rendezvény a hangzatos *Múlt nyoma* címet viselte, a kommunizmus korából kellett tárgyakat bemutatni. Egy kis kiállítást rögtönöztünk, majd úttörő-nyakkendőben és övben megtartottuk a prezentációt. Szerencsére, jobban sikerült, mint terveztük, úgy tűnt, nemcsak mi, hanem a közönség is elégedett volt, ha bízhatunk a taps hatalmában.

Délután városnéző körútra indultunk. Megnéztük a tizennegyedik századbeli kastélyt, a zsinagógát és az érdekes zsidó temetőket is. A közös lengyel–litván–magyar gyaloglás közben lehetőségünk adódott jobban megismerni egymást, ami talán az esti kerti partin teljesedett ki, ugyanis rengeteg hasznos, illetve haszontalan információt tudtunk



AKKORA A BARÁTSÁG, HOGY LABDA SE KELL A FOCIHOZ



EURÓPA EGYIK LEGSZEBB GÓTIKUS FŐTERE

A KÉPEKET A SZERZŐK KÉSZÍTTÉK

meg a másokról. Nem maradhatott el természetesen a legfurcsább, leghosszabb és legnehezebb szavaink összehasonlítása sem. Még énekelgettünk is egy kicsit angolul, majd szólt az „asszony” (lengyel vendég-látóm), hogy menni kell, ezért fájó búcsút vettünk egymástól, és hazamentünk. „Otthon” gyorsan megfűrödtem, ittam egy teát, és az aznapi emlékekkel boldogan feküdtem le dunyhám alá. – KG –

Május 26., szombat

A programban, melyet még itthon kaptunk, úgy volt, hogy szombaton megnézzük Krakót. De itt kiderült, hogy az a képviselők napirendje volt, nekünk pénzólozni kell. Egész pénteken szervekedtünk, hogy mégis elmehezzünk, de szokás szerint senki nem tudott semmit. Reggel az előző naptól fáradtan, de reménykedve érkezünk a hotelbe. Végül kiderült, a paint ball is meg lesz tartva, és a városnézés is. Ez a kompromisszumos megoldás mindenkinek tetszett, így már jó kedvvel indultunk útnak.

A pénzólopálya Będzintől nem messze, egy erdőben volt kialakítva, a játékháború így élethű környezetben zajlott. A szabályok egyszerűek: az egyik csapat ostromolja az ellenfél állását, a másik védekezik – ez addig tart míg mindenkit le nem lönek, vagy meg nem adja magát. Mi vegyes eredménnyel szerepeltünk, de a játékot élveztük. Igaz, akadt, aki harci sebekkel távozott a csataterőről, de az élmény még így is megérte.

Zuhanyozás, rövid szusszanás és

közel egy óra buszon zötykölődés után megérkeztünk Krakókba. Mi, magyarok, persze külön mentünk, a lengyelekkel csak a várban futottunk össze újra. Előtte még megnéztük Kazimierzt, Krakó zsidónegyedét. A második világháború idején ebbe a fallal körülvett részbe deportálták a zsidókat, erre hívja fel a figyelmet a főtéren felállított emlékmű is. A hely gyönyörű, hangulatos, lépten-nyomon zsinagógákba, kávézókba botlik az ember. A történelmi jelleg annyira erős, hogy a Schindler listájának sok jelenetét itt forgatták.

Ezután következett a Wawel, a vár. A legenda szerint a Wawel-domb alatt egy sárkány lakott, ami szűzeket táplálkozott. Egy napon Krakus herceg túljárt az eszén, és egy égő kénnel töltött marhát dobott a barlangja elé. A sárkány megette, felrobbant, Krakus pedig megépítette a várat. A Visztula partján a barlang óránként tüzet okád, és plüss- sárkányokat is lehet vásárolni – ez Krakó egyik jelképe.

A főtéren végigsétáltunk a Posztó-csarnokon, megbámultuk a pantomimművészeket, meghallgattuk a Szent Mária-templomból óránként felhangzó harsonaszót. Ezt egy zenész a négy égtáj felé fordulva fújja, emlékül a tatárdúlásra. A téren

óriási az emberforgatag, lüktet az élet – kár, hogy hamar indulunk kellett.

Útközben egy étteremben vacsoráztunk, már sötét éjszaka volt, mikor visszaértünk Bendzinbe. Egy kis sétálás után a várnál úgy döntöttünk, vissza is megyünk a szállásra – Lengyelországban ugyanis rossz a közbiztonság. – MA –

Május 27., vasárnap

Becsomagoltam már kora reggel. Aztán megküzdöttem a reggeli-vel. Tény, hogy a jól nevelt magyar ember vendégségben mindent megesszik, de van egy bizonyos mennyiség, amelyen túl ez már lehetetlen. Rántottával kezdtük minden reggel. Aztán hozott az anyuka még sajtot



A ZSIDÓ TEMETŐBEN

és sonkát. De nem ám vékonyka gépsonkát. Nem. Vastag, pácolt finomságot. Olyasmit, mint amit húsvétkor eszünk. Hozzá saláta, meg fűszeres túroszerűség. Aztán virslit szolgált fel. A legtöbbször feladtam a küzdelmet. Szerencse, ma már nem volt több torta. Tegnap meg azelőtt az is volt. Két szelet is.

A lengyelek és vendégeik vitorlázni indultak a közeli tóra. Mentünk volna velük szívesen, de nem lehetett, a magyar delegációnak egy nappal korábban kellett hazaindulnia. Így szó szerint könnyes búcsút vettünk a lengyel testvéreinktől. Még azok is sírtak, akik litván vendéget fogadtak. Megilletődtünk. Olyan kedvesek voltak mind. Telefonszámot és emailcímet cseréltünk. Elmentek. Mi meg vártunk. Aztán szurkoltunk még a képviselőfocin, Jurek, a magyarul kiválóan beszélő „lengyel testvérünk”, aki a mi csapatunkat erősítette, egy bájos rigmust tanított nekünk:

„Magyarok vagyunk / f...a gyerekek / értünk csörögnek / a sörös üvegek!” – Hát, igen, volt benne valami. Tulajdonképp az egész utazás mottója lehetne. Mert mi 15 perces helyett 30 perces prezentációt tartottunk, folyton röhögöttünk, óbgattunk, át akartuk szervezni az egész programot, és mindig máshova mentünk, mint kellett volna. De hát, úgy tűnik, tetszettünk nekik. Ők is nekünk.

A foci persze döntetlen lett. Gábrielt is bevették a csapatba, így már nemcsak a lengyel leányok körében, hanem a pályán is zajos sikert aratott. Egy óra körül indultunk el. Nagy kerülőt tettünk, hogy megnézhessük Zakopánét és a Tatrát. Igaz, hogy így jóval hosszabb lett az út, de megérte. Gyönyörű tájakat láttunk.

Éjfél körül értünk haza.

Felejthetetlen volt bédzini kirándulásunk. Annyira kedvesen viselkedtek velünk, hogy szinte már kínos volt számunkra. Hiába, ez a kelet-európai vendégszeretet. Igaz, hogy Nyugaton minden klappal kívülről, de nincs meg belül ez az őszinte odafordulás, barátság. És a történelem sem köt minket össze velük. Nincs meg az az együttérzés, hogy tudjuk, őket is elnyomták hosszú évszázadok során. Hozzánk hasonlóan megszenvedték a tatárt, friccet és muszkát. (Csak mi még a törököt is.) Tudjuk, hogy nekik is nehéz most, mert az ő demáciájuk is új, és hogy ők is Európa „távolai” csücskén éltek. De ha összefogunk, majd könnyebb lesz. Mert „lengyel, magyar két jóbarát, együtt harcol s issza borát!” – SZÁ –

Irány az olimpia?!

Bárdosos leányok sikeres a duatlon világbajnokságon

Május közepén került megrendezésre Győrben a duatlon-világbajnokság, melyen iskolánk két tanulója is nagyon szép eredményeket ért el. Egyéniben TÓTH ZSÓFIA első, SZALAY SZANDRA hatodik lett, míg csapatuk úgyszintén az első helyen végzett. A duatlon (hogyan is megértsük) futást és kerékpározást jelent; tehát tulajdonképpen olyan, mint a triatlon, csak úszás nélkül. A verseny után Zsófiával beszélgettem, aki amellet, hogy ideje nagy részében edz vagy versenyez, még az iskolában is kiválóan megállja a helyét.



A FOTÓK TÓTH ZSÓFIÁTÓL SZÁRMAZNAK

☛ Mesélnél nekem egy kicsit erről a versenyről? Pontosan hogy is történtek a dolgok?

– Május 19-én voltak az egyéni és 20-án a váltóversenyek. Az egyéni egy úgynevezett sprinttávból állt, ami 5 kilométer futást, 20 kilométer bicózást, majd újra 2,5 kilométer futást jelentett. A váltóban hárman voltunk, és egymás után kellett teljesíteni a 2,4 kilométer futást, a 6,6 kilométer bicózást, és végül az 1,2 kilométer futást.

☛ És te mikor kezdted el komolyabban foglal-

kozni a versenysporttal?

– Úgy kezdődött, mint a legtöbb kislányoknál: körülbelül olyan 8-9 évesen írtattak be a szüleim úszni csak azért, hogy sportoljak valamit. Később jött aztán a futás, majd a bringa. Már kezdetben is szerettem járni, de igazán komolyan csak az utóbbi három évben csinálom, amióta Oroszlányban edzem.

☛ Meséld el, hogyan telik egy átlagos napja a duatlon világbajnoknőnek?

– Hétköznaponként többnyire rögtön sulis után megyek edzésre. Itt minden nap másra koncentrálnunk erősebben: valamikor csak úszunk, vagy csak bicóznak és futunk. Ez változó. Az edzés háromórás, de az utazás miatt van, amikor csak fél kilencre érek haza. Tanulni a buszon szoktam, így kihasználom Oroszlányig azt a körülbelül negyven percet, amíg odaérünk. Egy átlagos napom tulajdonképpen ilyen, de hétvégén legtöbbször pihenek, vagy versenyzem.

☛ Mennyiben gátol a sport a szórakozásban, vagy ami még fontosabb, a tanulásban?

– Igaz, a sport nagyon sok időmet elveszi, de valójában nem gátol. Már egészen kicsi korom óta ezzel foglalkozom, így az életem részévé vált. Sok barátom van, akiket a sport révén ismertem meg, de legalább annyi, akiket viszont máshol. Ha van szabadidőm, azt, ha tudom, többnyire velük töltöm. Ami a tanulást illeti, természetesen nem könnyű egyszerre több helyen is megfelelni, de eddig szerencsére nem adódtak komolyabb gondok. Csak akarni kell, és akkor mindenre van időm.

☛ Mik a terveid a közeli és távolabbi jövőre



nézve? Meddig szeretnéd folytatni a sportolást?

– Rövid távú célom, hogy részt vehessek a szeptemberi triatlon-világbajnokságon, jelenleg arra készülünk nagyon az edzéseken; hosszú távon pedig természetesen az, hogy kijussak az olimpiára. Szerettem volna már a 2008-as pekingire menni, de mivel ilyen fiatal vagyok, erre sajnos most kevés esélyem van. A 2012-es londoni olimpián viszont már nagyon remélem, hogy részt vehetek.

☛ Van példakép?

– Igen, Vanessa Fernandez, aki egy fiatal triatlonos világbajnoknő. Remélem, a jövőben én is olyan sikeres és kitartó leszek, mint amilyen ő.

A minap Sándor János igazgató úr egy-egy virágcsokorral ajándékozta meg a lányokat, így fejezte ki elismerését az egész iskola nevében. Ha jövőre nem is, de remélem, 2012-ben együtt izgulhatunk értük az olimpián is. KNITZKY

Kinizsi Százás

A gyaloglás szerelmesei



A FOTÓT PÁL BALÁZS, EGYKORI KITŰNŐ BÁRDOS-TANULÓ KÉSZÍTETTE

A Kinizsi Százás a túrák királya. Sokévi készülődés után, barátaim sikerein felbuzdulva idén én is nekivágtam a huszonnégy órás menetelésnek. Felelőtlenség volt ez részemről, mivel ezelőtt 65 kilométernél nem mentem többet egyhuzamban, de éppen ráértem, és megígértem társaimnak, hogy elindulok, így nem tehettem mást.

Fél ötkor felkeltem, autóbá szálltunk, és irány Budapest elviselhető pilisi csücske: Csillaghegy. Az elején még természetesen mindenki vidám arccal bandukolt, de lassan lelankadt a mosoly, és előtérbe került a fáradtság. Minden megpróbáltatás ellenére jól haladtunk, és még világosan elértük a 70. kilométernél lévő ellenőrzőpontot. Tartottunk egy félórás pihenőt, majd folytattuk.

Egy kis eltévedés ellenére húsz óra gyaloglás után megláttuk a szárligeti iskola kapuit. Átvettük jól megérdemelt jutalmunkat, és elfogyasztottunk egy kis virslit forró teával. Arra már nem emlékszem pontosan, hogy hogyan kerültem haza, de másnap már én büszkén gondoltam arra, hogy jövőre már az én nevem is szerepelni fog a teljesítők névsorában. KIS GÁBRIEL

